

Arxiu diocesà de Vic

Amb una missa solemne a la catedral el 17 d'octubre passat, Vic obria la fase diocesana del Sínode dels Bisbes.

Camí esperançat a l'escolta de l'Esperit

Les diòcesis recorren la primera fase del Sínode
sobre la Sinodalitat

P 8-11

P 16-18

«S'hauria de tenir en
compte tota la realitat
dels abusos a Espanya»

CEE

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Església, societat i abusos

Tinguem present una afirmació que no podem perdre de vista: els abusos, encara que sigui un de sol, són una realitat execrable, que cal perseguir i portar-ne els responsables davant la justícia civil i la canònica, en el cas que els abusadors siguin religiosos o sacerdots. En aquest cas, el delictes és més greu, perquè, precisament, les persones consagrades han d'encarnar l'amor de Déu i han de ser un lloc on qualsevol persona pugui ser acollida i respectada. Recordem les paraules de Jesús: «Però al qui fa caure en pecat un d'aquests petits que creuen en mi, més li valdria que li pengessin al coll una mola de molí i l'enfonsessin al mig del mar» (Mt 18,6).

La realitat dels abusos, però, no queda limitada només a l'anterior paràgraf. És una realitat molt més extensa i dramàtica, que afecta moltes altres dimensions de la vida i de la societat. Els casos de pederàstia no queden delimitats a les institucions religioses, sinó que són presents, i en major nombre, a la família, a l'àmbit educatiu i del lleure. Aquesta afirmació és dura; posa de manifest un drama amagat que han viscut molts menors, però que no ha tingut cap ressò als mitjans de comunicació. Comprèn que les dades costin d'assimilar. Segons un estudi, la probabilitat que un pare hagi abusat d'un fill seu és del 23,3%, mentre que en el cas dels sacerdots és d'un 0,2%. Entre aquests dos extrems trobem la resta

de casos: companys de classe (8,7%), amics (5,7%), parella/nòvio/a (5,6%), oncle (5,4%), padrastre/parella de la mare (5,4%), internauta (5,2%), adult sense relació amb el menor (4,7%), cosí (4,7%), professor (3,7%), amic de la família (3,3%), avi (2,8%), exparella/exnòvio/a (2,4%), menor implicat (2,3%), germà (2,1%), un altre familiar (1,9%), germanastre (1,6%), mare (1,0%), monitor d'activitat extraescolar (1,0%), àvia (0,3%), madrastra/parella del pare (0,3%), altres (7%). Repeteixo el que he dit abans: un sol cas ja és massa, però cal tenir en compte les dades en la seva totalitat.

D'altra banda, cal constatar que l'Església catòlica és l'única institució que ha demanat perdó pels abusos, que ha iniciat programes d'atenció a les víctimes, que ha portat els responsables davant la justícia i que ha establert protocols per tal que aquests delictes no es tornin a repetir mai més. El papa Benet XVI va treballar molt en aquest sentit, i el papa Francesc n'ha seguit les passes.

Cal afrontar aquesta rêmora social des de l'arrel i en tots els àmbits en què s'ha desenvolupat. Seria absolutament desproporcionat concentrar tot el desencant i tot l'enuig social sobre l'Església. Siguem justos, però siguem també seriosos.

Font: <https://www.anar.org/wp-content/uploads/2021/12/Estudio-ANAR-abuso-sexual-infancia-adolescencia-240221-1.pdf>

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

22
Opinió

23
L'entrevista

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

Roda de Berà inaugura el Museu Parroquial

PÀGINA 20-21

36-37
Maria Garganté Llanes, Doctora
en Història de l'Art

Mn. Josep Rius- Camps, patròleg i investigador

PÀGINA 23-27

Mn. Antonio Fernández Garcia, in memoriam

PÀGINA 19

47 Josep Masabeu, president de Braval

La setmana en tuits

JAIME FLAQUER
@J_FLAQUER

Director Càtedra CANDIR-Càtedra Andalusà Diàleg Religions
Em sorprèn que l'elecció de Chanel per a Eurovisió esdevingui (gairebé) una qüestió d'Estat i sobre els fonaments de la democràcia. Tornem a la banalitat després de la pandèmia pensant que ja no hi ha temes veritablement importants?

M. ESPERANÇA AMILL
@ESPERANCAAMILL

Biblista
Domassos i il·luminacions, 1r capvespre de les Decennals de Valls als balcons del carrer de Sant Antoni

ANTONI GELONCH
@ANTONI_GELONCH

Historiador
Ahir vaig estar a Tàrraga, i vaig quedar impressionat per l'obra que està fent el mestre Josep Minguell a l'església de Santa Maria de l'Alba. Mil metres quadrats de frescos bíblics,

d'una força i delicadesa alhora extraordinàries. Recomano molt que us atanseu a Tàrraga a veure-ho

JAUME PADRÓS
@JAUMEPADROS

President del Col·legi de Metges de Barcelona
La crispació existent a Catalunya sortosament no és la que hi ha a altres països, però cada cop és més freqüent que insults i amenaces siguin vehiculats no tant sobre els que ens hem exposat més públicament, sinó sobre els professionals assistencials. Intolerable i preocupant

NÚRIA BACARDIT
@NURBACARDIT

Periodista TV3
Tret de sortida a Manresa de l'any Ignasià, en què es commemora els 500 anys de l'estada d'Ignasi de Loiola. Acte institucional amb les màximes autoritats del país i espectacle inaugural amb dansa aèria

Zoom

EDUARD BRUFAU

La pobresa creix. Aquesta és la realitat que constata l'informe EINSFO-ESSA sobre desenvolupament social a Catalunya, elaborat per la Fundació FOESSA de Càritas. L'estudi revela que el 29,1% dels catalans, unes 2.260.000 persones, es trobava el 2021 en situació d'exclusió. L'acte de presentació, que va tenir lloc el 2 de febrer, va ser presidit per Mons. Salvador Cristau, bisbe de Terrassa i president de Càritas de Terrassa, i hi van participar el president de Càritas Catalunya, Francesc Roig; el secretari tècnic de FOESSA, Raül Flores, i la coordinadora del Grup de Treball d'Anàlisi Social de Càritas Catalunya, Miriam Feu.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Periodistes a Roma

El Papa va demanar als comunicadors, el 28 de gener, que «lluitin contra les notícies falses buscant la veritat». En una audiència al Vaticà amb representants del Consorci Internacional de Mitjans de Comunicació Catòlics, Francesc va recordar que, «com a cristians, hem de ser els primers a evitar la lògica de la contraposició i de la simplificació» davant del coronavirus i les vacunes. A Ràdio Estel, vam informar d'aquesta trobada des dels programes *Sense distància* (el mateix dia 28) i *Camins* (el 3 de febrer), amb intervencions d'Emili Pacheco i Teresa Carreras.

D'altra banda, el Sant Pare va aclarir que «no s'ha d'anar mai contra les persones», sinó que «cal respectar-les i construir-hi ponts». També va fer seves algunes reflexions de sant Pau VI, concretament del Missatge per a la Jornada de les Comunicacions Socials 1972, ara fa 50 anys: «L'excel·lència de la tasca de l'informador consisteix no només a explicar allò que es percep de manera immediata, sinó també a buscar elements d'enquadrament i d'explicació sobre les causes i les circumstàncies dels fets.»

L'efemèride de la setmana

16 de febrer del 2005: signat el desembre del 1998, entra en vigor l'Acord de Kyoto sobre l'emissió de gasos a l'atmosfera i el canvi climàtic, aprovat per 184 estats.

PUNT DE VISTA

El saltamartí

Hi ha una joguina infantil, potser no gaire de moda avui dia, que sempre m'ha cridat l'atenció. És el saltamartí, un ninot amb una base esfèrica més pesant que la resta del cos, que li permet de mantenir sempre una posició vertical; si algú el tomba o el pressiona cap avall, ben aviat es redreça espontàniament i recupera l'equilibri.

Aquesta característica peculiar del saltamartí em fa pensar en una actitud que pot ser especialment útil en temps de dificultats o d'incertesa. Davant les adversitats que se'ns presenten, a vegades de forma imprevista i dolorosa (malalties, accidents, fracassos, incomprendiments, pèrdues...), podem caure fàcilment en el desànim o el descoratjament. En canvi, convé tenir la decisió i la fortalesa de no deixar-se abatre,

d'alçar-se davant de cada caiguda i no permetre que les circumstàncies i les experiències difícils de la vida ens facin perdre l'estabilitat.

A la Bíblia hi ha una paraula que expressa molt bé la idea de la resistència davant els contratemps. Es tracta del terme grec *hypomoné*, que es pot traduir per constància, paciència, fortalesa, perseverança... Temps enrere s'usava la paraula *endurança*, i actualment en determinats contextos és freqüent parlar de *resiliència*, que té una connotació semblant. Jesús mateix la fa servir quan parla als deixebles de persecucions o tribulacions i els demana que no es deixin afeixugar per res (Lc 21,19). L'apòstol Pau també recomana sovint aquesta capacitat de resistir davant de les proves de tota mena que poden presentar-se en la vida i sovint l'associa

AGUSTÍ BORRELL

Vicari general del Carmel Descalç

amb l'esperança, i és que l'una i l'altra s'alimenten mútuament.

Per al cristià, la font última de la fortalesa no és cap altra que el mateix Crist; per això Pau desitja als tessalonicencs: «Que el Senyor encamini els vostres cors cap a l'amor a Déu i cap a la perseverança que ens ve del Crist» (2 Tessalonicencs 3,5). Per al qui posa la seva confiança en Déu, fins i tot les experiències aparentment negatives són ocasió d'enfortiment: «Perquè sabem que la tribulació engendra paciència; la paciència, virtut provada; la virtut provada, esperança» (Romans 5,3-4).

«Hypomoné» es pot traduir per constància, paciència, fortalesa

JAUME CASTRO

Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio Barcelona

La preocupació pel curs de la pandèmia i l'afany per recuperar el benestar en el nostre petit món ens pot deixar indiferents i com atordits. És moment d'aixecar el cap i mirar el gran món, adonar-nos i respondre als desafiaments de qui es troba a l'abisme de la pobresa o la guerra. El papa Francesc, al final de l'Àngelus, va expressar la seva preocupació per l'empitjorament de la situació a Ucraïna: «Segueixo amb preocupació l'augment de les tensions que amenacen d'infligir un nou cop a la pau d'Ucraïna i qüestionar la seguretat al continent europeu.» La seva resposta va ser convocar una jornada de pregària per la pau el dimecres 26 de gener, amb la voluntat d'unir tots els cristians amb una mateixa invocació de pau.

MIRADA AL MÓN

La concòrdia dels cristians i la pau a Ucraïna

Significativament, en el clima de tensió de la capital ucraïnesa, a la catedral catòlica llatina de Sant Alexandre de Kíev es va celebrar una pregària ecumènica, signe de concòrdia entre cristians. La comunitat de Sant'Egidio des de l'any 2014 convoca cada mes una pregària per la pau, però aquesta vegada va tenir un caire molt més solemne. La pregària a Kíev va ser presidida pel nunci a Ucraïna, Mons. Vysvaldas Kulbokas, i hi van participar representants de les diferents esglésies cristianes.

En la seva meditació evangèlica el nunci va subratllar la importància

Els cristians tenim la responsabilitat d'enfortir la família humana

de la pregària i va afegir: «La temptació és posar en primer lloc allò que divideix i no allò que enforteix la família humana. Però si donem prioritat al Regne de Déu, tot passa a ser secundari, i llavors les divisions en les famílies, les llars, les persones i entre els diferents pobles passen a ser secundàries, perquè perden la seva importància davant del sol, que és el nostre Déu, un per a tots.»

Els cristians tenim la responsabilitat d'enfortir la família humana. La pregària per la pau és el primer signe comú. Mostra l'harmonia entre cristians, que cal renovar sobretot en un moment de tensió particular, en la recerca de la pau per a un país marcat per un conflicte que s'allarga des de fa quasi vuit anys. Com va afirmar el patriarca ecumènic Atenàgoras: «Esglésies germanes, pobles germans.»

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Combatre la indiferència

Un any més, avui, segon diumenge de febrer, celebrem la Jornada Nacional de Mans Unides, dins de la campanya contra la fam, que posa en relleu una realitat dolorosa i vergonyosa del nostre món: la fam.

Fa més de seixanta-tres anys que aquesta institució de l'Església catòlica a Espanya lluita contra la fam, la misèria i les seves causes. Mans Unides treballa per l'ajuda, per la promoció dels països en vies de desenvolupament. En la seva missió fa visibles els invisibles.

La campanya contra la fam de Mans Unides d'enguany té el lema «La nostra indiferència els condemna a l'oblit». El papa Francesc parlava de la «globalització de la indiferència» a Lampedusa i s'ha referit en nombroses ocasions a aquest fenomen que caracteritza la nostra societat. Per exemple, en una homilia diu que «vivim en la indiferència: la indiferència és aquest drama d'estar ben informats, però no sentir la realitat dels altres». Segons el Papa aquest és l'abisme de la indiferència exemplificat en la paràbola del ric (conegut tradicionalment com Epuló) i Llätzer (vegeu Lc 16, 19-31).

Sabem que hi ha fam al món. Sens dubte impacten molt les imatges televisives que hem vist durant dècades sobre la fam. Ens corprenen, però, davant de tantes persones reduïdes a esquelets humans, a causa de la pobresa i de la fam, regna un silenci internacional inacceptable (cf. *Fratelli tutti*, 29). Estem molt ben informats, sí, però aquesta informació no arriba al cor, i la llàstima desapareix quan tanquem el televisor o quan canviem de canal perquè no ens afecta. El nostre repté és

transformar les estructures establertes per corregir el profund i creixent abisme entre rics i pobres. En molts països rics en recursos naturals, explotats per empreses estrangeres, la majoria dels seus ciutadans no poden satisfer necessitats bàsiques com l'alimentació. ¿Això com ho podem permetre? Tard o d'hora haurem de passar l'examen del Senyor, com el ric Epuló. Els governants i els directius d'empreses multinacionals tenen una gran responsabilitat i, alhora, l'oportunitat d'equilibrar la balança.

L'any 2020 Mans Unides va recaptar a Espanya més de quaranta milions d'euros i es van aprovar 506 projectes de desenvolupament a 53 països. També es van dur a terme 172 accions d'emergència i ajuda humanitària als continents africà, americà i asiàtic per valor de prop de cinc milions d'euros.

Si m'ho permeteu, us demano, un any més, que ajudeu tant com pugueu aquesta entitat eclesial en els seus propòsits nobles i en els projectes anuals que desenvolupa i supervisa. Aquest diumenge us animo a col·laborar en la Campanya de Mans Unides contra la fam al món. Podem fer-ho contribuint econòmicament a les col·lectes que es faran aquest cap de setmana a les parròquies i centres de culte o telemàticament (<https://www.mansunides.org>).

Benvolguts germans i germanes, més enllà dels nostres donatius, hem de combatre la cultura de la indiferència que ens impedeix posar fi a la desigualtat, a la pobresa i a la fam. Tots estem cridats a seguir treballant pels més vulnerables d'aquí i d'arreu del món. Demanem al Senyor que ens ajudi a fer-ho possible.

Església que sap escoltar

Les diòcesis, compromeses en la primera fase del Sínode sobre la Sinodalitat

En la tradicional jornada d'inici de curs del bisbat de Vic es va celebrar l'obertura diocesana del Sínode de Bisbes el 17 d'octubre passat. En la imatge, dinàmica de grup amb el bisbe Romà Casanova.

A. Pujol / arquebisbat de Barcelona

Trobada de dinamitzadors de grups sinodals de la diòcesi de Barcelona.

JOSEP M. RIBA
«La sinodalitat és una manera de fer i de viure com a Església, a la qual no estem acostumats»

La Secretaria General del Sínode dels Bisbes va ampliar la primera fase del procés sinodal fins al proper 15 d'agost «per donar una oportunitat més gran al poble de Déu de tenir una autèntica experiència d'escolta i diàleg», i conscients que una Església sinodal és «una Església que escolta».

Les diòcesis catalanes ja treballen en aquesta primera fase del Sínode sobre la Sinodalitat que té com a tema *Per una Església sinodal: comunió, participació i missió*. Es tracta d'un itinerari que durarà tres anys i que consta de tres etapes: diocesana (la que estem vivint en aquests moments), continental i universal.

«La sinodalitat és una manera de fer i de viure com a Església, a la qual no estem acostumats», reflexiona el vicari general del bisbat de Vic i membre de la Comissió pel Sínode, Mn. Josep M. Riba, «el principal repte és assumir aquesta realitat, prendre consciència d'aquest saber caminar junts, vivint la comunió en les diferències a través del discerniment comunitari. Trencar rutines, obrir els ulls al nostre entorn, deixar penetrar la Paraula, escoltar la veu de l'altre, dialogar i junts discernir la paraula a aportar».

La diòcesi de Vic és especialment

sensible a aquest tema perquè està celebrant un Sínode diocesà amb el lema «Sínode per a l'esperança». Per això, Mn. Riba considera que amb el Sínode de Bisbes «se'ns demana articular, de forma creativa, els processos sinodals ja en marxa amb les fases del Sínode actual que s'està duent a terme a tota l'Església, i això ho estem fent. El camí sinodal és un de sol, així que el treball que hem fet fins ara enriqueix les aportacions que podem fer com a diòcesi».

Reptes a afrontar

A casa nostra, el camí sinodal apunta una sèrie de reptes. Segons els responsables diocesans del Sínode del bisbat de Tortosa, Roger Marco i Maria Palau, podríem citar «aconseguir entusiasmar aquells que pel motiu que siga no ho veuen viable o, inclús, ho viuen com a inoportú; escoltar la gent que està lluny de l'Església perquè ens importa molt la seva opinió i experiència i no ens resulta fàcil trobar maneres efectives d'acostar-nos simplement per preguntar!; recuperar una manera de ser i de fer com a Església més semblant a les primeres comunitats de creients que, entre altres virtuts,

ROGER MARCO/
MARIA PALAU

«Si caminem de la mà
de l'Esperit, serà una
revolució que s'anirà
fent visible a poc
a poc»

ENRIC TERMES

«És una aposta
molt agosarada.
Quin organisme del món
gosa fer una consulta
oberta a tothom?»

tenien la de caminar molt junts».

El concepte «sinodalitat» significa fer camí junts. Una filosofia que, comenta el responsable de la fase diocesana del Sínode a l'arxidiòcesi de Barcelona, Mn. Enric Termes, «no és una cosa que vulguem viure només arran del Sínode, sinó que vol ser una manera de ser i de treballar a les nostres diòcesis. Pot ser una bona ocasió per mirar enrere i adonar-nos que el que intentem treballar a la diòcesi des de fa un parell d'anys va en aquesta línia d'anar caminant junts, escoltant-nos i anar descobrint tots junts què és el millor per a la nostra diòcesi. El Sínode ens convida a escoltar-nos, per escoltar l'Esperit Sant».

Escoltar l'Esperit i els germans és la clau per a aquest procés sinodal, i això «ens ho hem de recordar cada dia», insisteixen Roger Marco i

Maria Palau, perquè «si deixem que l'Esperit ens guie, el Sínode serà una revolució que ara començarem a tastar i que les generacions futures seguiran construint».

I en aquesta escolta atenta de l'altre, el Sínode ens demana amplificar aquesta capacitat de parar l'orella a les persones allunyades de la fe i de l'Església. Com sosté Mn. Riba, «el batejat ha d'estar atent a l'entorn, ha de saber escoltar la veu de tots, si no parlariem d'un club que escolta la veu dels seus socis, controla els grups de pressió, les tendències, n'exclou uns, en promociona uns altres...».

Trobar, escoltar, discernir

En l'homilia de la missa d'obertura del Sínode sobre la Sinodalitat, el Papa centrava l'atenció en tres verbs molt útils a practicar en

Jornada inicial
del Sínode a Tortosa.

aquest camí sinodal: trobar, escoltar, discernir.

«El Papa», apunta Mn. Riba, «va donar diferents claus per al Sínode i els que estem en un procés sinodal diocesà (des del 2019) podem afegir l'experiència del camí fet fins ara que confirma que tot això no-més és possible escoltant el que l'Esperit diu a l'Església a través de la Paraula de Déu, amb la *lectio divina* com cal. No hem de perdre de vista que no és un parlament, sinó un sínode».

Des de Tortosa, els responsables diocesans afegeixen «esperança, il·lusió, compartir, treballar, acollir... escoltant-nos per curar, per canviar, per millorar. Si caminem de la mà de l'Esperit, serà una revolució que s'anirà fent visible a poc a poc... la manera de ser i d'estar de l'Església serà molt més fidel al manament de Jesucrist».

El Sínode sobre la Sinodalitat ens convida a reflexionar sobre els aspectes de la comunió, la participació i la missió. En aquest sentit, Mn. Termes opina que «la comunió s'ha de viure en la varietat del que som, varietat de ministeris que formen el poble de Déu; la participació jo no la valoro en quantitats, sinó que el treball que es faci ajudi a créixer les persones. No hem d'autoescoltar-nos, sinó escoltar l'altre. La missió no consisteix a automirar-nos, perquè el tresor que tenim és per compartir-lo».

Essència de l'Església

Aquest Sínode posa la mirada en la mateixa naturalesa de l'Església, la sinodalitat, i n'accentua la concepció com a «poble de Déu», així com la dignitat de tots com a batejats. Així, el vicari general de Vic afirma que «els batejats som els responsables d'avançar sinodament en el si de cadascuna de les Esglésies particulars».

Els responsables diocesans de Tortosa subratllem que «els laics podem aportar moltíssim si ens impliquem amb la nostra veu i la nostra experiència. L'Església ho tindrà més fàcil per situar-se en el moment actual i renovar moltes maneres de fer que han quedat obsoletes o no responen a la seva missió».

La percepció general és que

l'Església s'hi juga molt, en aquest procés sinodal. En paraules de Mn. Enric Termes, «és una aposta molt agosarada. Ens ajudarà a descobrir la gran pluralitat de la vida de l'Església. Quin organisme del món gosa fer una consulta oberta a tothom? Una de les claus d'aquest Sínode és que reflexionem sobre la sinodalitat intentant fer sinodalitat».

«Ens hi juguem moltíssim!», coincideixen des de Tortosa, «podem seguir perdent significativitat d'una manera vertiginosa o podem retornar al centre de la nostra missió. Si la participació és de tots i la comunió entre tots és més palpable, el camí per arribar a Jesús és més accessible i això és el que ens hi juguem, que la gent el pugui conèixer i es pugui trobar amb Ell. Si no, quin sentit té l'Església?».

Roger Marco i Maria Palau també alerten d'un perill real: «Que aquest Sínode sigui un esdeveniment més dintre de l'agenda diocesana, però si ens ho creiem i molts ens hi impliquem, pot suposar un abans i un després.»

Per a les Esglésies diocesanes, diu Mn. Josep M. Riba, aquest camí sinodal pot suposar «prendre consciència del nou paradigma que es va desplegant davant nostre i de com la força de l'Evangeli ens empeny a ser-hi».

«Som en un moment complex de l'Església, de la fe», reflexiona el responsable de la fase diocesana de l'arquebisbat de Barcelona, «podem somiar o recordar velles glòries d'altres temps que no tornaran, però el que queda és una Paraula que dona sentit a la vida i que volem compartir amb els altres. Tenim l'obligació de ser sembradors».

Confiats en l'acció de l'Esperit Sant, Roger Marco i Maria Palau assenyalen alguns fruits que els agradaria que deixés aquest Sínode: «A curt termini, esperança a les nostres comunitats, una esperança que amb el temps pugui ser un caminar més junts. També una Església on la participació dels laics, religiosos, mossens... siga més igualitària i on l'autoritat siga sempre sinònim de servei i no de poder. Tot això segurament no ho veurem finalitzat, però sí que podem ser participants d'aquest inici...»

SABER ESCOLTAR

El camí del silenci

El papa Francesc té una catequesi sobre el silenci, il·lustrada amb la figura de sant Josep. És una exhortació del silenci per deixar espai a Déu. Francesc va parlar de la seva devoció al sant i va dir que posseïa una imatge de «Sant Josep adormit» al seu despatx i que hi deixava, a sota, papers amb les seves preocupacions escrites. El Papa afirma que el sant seria «l'home inadvertit» que, amb paraules de santa Teresa de Jesús, és un gran auxili en les necessitats.

El Pontífex diu que sant Josep és «l'home del silenci». Els Evangelis no contenen cap paraula de sant Josep. No perquè fos taciturn, sinó per «deixar espai a la Presència del Verb fet carn, Jesús». El Papa afirma que «el silenci de Josep no és un mutisme.

És un silenci sonor. Jesús va créixer en aquesta "escola", buscant sempre "espais de silenci en els seus dies"».

El Papa afegeix: «Com en seria, de bonic, si cadascun de nosaltres, en l'exemple de sant Josep, aconseguís recuperar aquesta dimensió contemplativa de la vida oberta de bat a bat precisament pel silenci. Però tots nosaltres sabem, per experiència, que no és fàcil: el silenci ens espanta una mica, perquè ens demana entrar dins de nosaltres mateixos i trobar la part més veritable de nosaltres.»

El Pontífex invita a cultivar espais de silenci, on pugui emergir una altra Paraula: la de l'Esperit Sant que habita en nosaltres. «No és fàcil reconèixer aquesta Veu, que sovint es confon amb les mil

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

veus de preocupacions, temptacions, desitjos, esperances que habiten en nosaltres; però sense aquest entrenament que ve precisament de la pràctica del silenci, pot emmalaltir-se també la nostra parla.»

I encara diu el Papa: «En lloc de fer que brilli, la veritat es pot convertir en una arma perillosa. De fet, les nostres paraules es poden convertir en adulació, vanagloria, mentida, maledicència, calúnnia. Prou ho recorda el llibre de l'Eclesiàstic "molts han caigut a tall d'espasa, però no són tants com els caiguts per la llengua".»

El silenci ens espanta perquè ens demana entrar dins de nosaltres mateixos

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Molt seriosament i no tan seriosament. És el que pensava quan vaig acabar l'article de la setmana passada. Més que continuar el comentari a *Grandes figures du scoutisme*, crec oportú reflexionar breument sobre el moviment escolta, fixant-me en algun detall del qual avui no s'acostuma a parlar.

El fundador era anglicà, el seu pare, que va morir quan ell era petit, va pertànyer al moviment d'Oxford, i va mantenir la família al caliu religiós. No oblidem que, des de l'inici de l'escoltisme, es va incorporar a l'equip dirigent la jove catòlica convertida Vera Barclay, que va ser la ideòloga dels llobatons i que va comptar amb el suport del cardenal de Westminster. Quan el moviment va arribar al continent, es va enriquir

A PROPÒSIT DE...

Escoltisme (2)

cristianament gràcies a la incorporació del canonge A.-L. Cornette, el jesuïta Jacques Sevin i el dominic M. D. Forestier entre altres.

L'escoltisme era una cosa seriosa. Joseph Cardijn va acudir a Gilwell Park per aprendre'n, abans de fundar la JOC, és un exemple.

Els polítics també ho van saber i se'n van aprofitar, portant l'aigua al seu molí, i van fundar associacions paral·leles que els fossin fanàticament fidels. A Itàlia es va anomenar Opera Nazionale Balilla i Camises negres, a Portugal Mocidade Portuguesa, a Alemanya Joventuts Hitlerianes, a Espanya Frente de Juventudes.

Quan l'escoltisme es pren seriosament, dona fruits

El P. J. Sevin, avui reconegut com a venerable en la seva ruta cap a la canonització, va infondre amb les seves pregàries, comentaris a l'Evangelí i cançons, una pietat juvenil. Aquella dinàmica espiritual de la qual gaudia el moviment va donar fruits. Avui ja han estat declarat màrtirs beats Marcello Callo, Odoardo Focherini. El primer Papa que s'hi va interessar va ser Benet XV; el primer document a favor del moviment el va dictar Pius XI; Pius XII va enviar un missatge autògraf a la ruta francesa; i el papa Francesc va encarregar a uns escoltes italians la redacció del Via Crucis romà del Divendres Sant. La recepció als escoltes catòlics del 3 d'agost del 2019 va ser emocionant.

Quan l'escoltisme es pren seriosament, dona fruits seriosos. El prenem seriosament, doncs, entre nosaltres?

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa dedica el vídeo mensual a les religioses i consagrades, entrevistem Mons. Luis Argüello, recordem Mn. Antonio Fernández i coneixem el nou museu parroquial de Roda de Berà

Francesc agraeix la seva missió i valentia

El Papa dedica el vídeo de febrer a les religioses i consagrades

VATICAN NEWS
Ciutat del Vaticà

El Vídeo del Papa de febrer està dedicat a la missió de les dones religioses i consagrades, a les quals considera vitals per a la vida de l'Església.

Francesc agraeix la seva missió i valentia i demana pregar per elles «perquè continuïn trobant noves respostes davant dels reptes del temps actual».

L'edició del vídeo d'aquest mes ha comptat amb el suport i la col·laboració de la Unió Internacional de Superiores Generals (UISG), que aplega més de 1.900 congregacions religioses. Francesc reivindica el paper de les dones que es dediquen a la vida consagrada i el seu missatge és contundent: «Què seria l'Església sense les religioses i les laiques consagrades? No es pot entendre l'Església sense elles.»

Segons les estadístiques que va publicar l'agència Fides el 2021, hi ha més de 630 mil dones religioses arreu del món.

En sintonia amb el missatge que ha reiterat en nombroses ocasions al llarg del seu pontificat, Francesc demana a les dones i religioses consagrades que centrin la seva tasca apostòlica fent «incidència en els pobres, amb els marginats, amb tots els que estan esclavitzats pels traficants».

El Vídeo del Papa d'aquest mes, amb vídeos i fotografies, relata el seu compromís en el terreny: enmig dels pobles indígenes, al costat dels nens en situació de carrer, en els pobles on falten aliment i medicaments, entre els migrants i els aturats, al costat de les víctimes del tràfic de persones. Sense oblidar la seva gran aportació intel·lectual i civil: les religioses i consagrades ensenyen a les universitats, participen en les cimberes internacionals sobre el medi ambient i miren de fer de mediadores en les crisis polítiques.

En el vídeo, Francesc també reconeix que, alguns cops, les dones religioses són «injustament tractades, fins i tot dins de l'Església». Per això les crida a lluitar contra aquesta situació i

Andres Bergamini-LPJ

a no desanimar-se; els demana que continuïn mostrant «la bellesa de l'amor i la compassió de Déu com a catequistes, teòlogues, acompanyants espirituals», i «a través de les obres apostòliques que fan».

Sor Jolanta Kafka, presidenta de la UISG, ha assenyalat que «sentim la responsabilitat de respondre a les paraules del papa Francesc per continuar amb valentia i alegria en la nostra missió de testimoniar la bellesa de la consagració: lliurar-se totalment pel Regne a exemple de Jesús».

D'altra banda, el Papa, en la seva homília de la Jornada Mundial de Pregària per la Vida Consagrada, va parlar de la reducció del nombre de vocacions, l'abandonament de la vida consagrada, les aspiracions de poder i de fama com a insídies que només mirant al Senyor com demana l'Esperit Sant, des de la petitesa

PAPA FRANCESC
«Què seria l'Església sense les religioses i les laiques consagrades? No es pot entendre l'Església sense elles»

Les consagrades protagonitzen el vídeo del Papa.

i la fragilitat, poden obrir els cors per abraçar novament Jesús.

Jocs Olímpics

«Que els vostres testimonis contribueixin a animar les societats civils a obrir-se amb més confiança a tothom, sense deixar ningú enrere.» Aquest és el desig de Francesc per als atletes que participen en els Jocs Olímpics i Paralímpics d'Hivern a Pequín.

Així mateix, ha enviat un pensament especial amb el qual abraça tot el món paralímpic: «Guanyarem plegats la medalla més important si l'exemple dels atletes amb discapacitat ajuda tothom a superar prejudicis i por i a fer que les nostres comunitats siguin més acollidores i inclusives. Aquesta és la veritable medalla d'or.»

Igualment, ha explicat que segueix amb atenció i emoció les històries personals dels atletes refugiats.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Els pobles i la seva història

Després d'un període en el qual la societat semblava immersa en un present interminable i sense referències al passat, emergeix de cop la història dels pobles com un fantasma indesitjat a qui es jutja amb ulls severos. Les estàtues i monuments dels que en un altre temps van ser herois amb les seves victòries celebrades són tacats i abatuts a terra amb menyspreu. La mirada col·lectiva d'avui és molt sensible a valors que en altres èpoques eren ignorats, i considera intolerable la presència pública de personatges que repugnen les seves prioritats ètiques actuals.

És clar que hem de defensar i promoure els valors que avui considerem humanitzadors i excel·lents. Però, som més justos intentant esborrar del nostre currículum històric els elements que avui ens avergonyeixen? En el futur passarà el mateix amb els nostres. Ens adonem que aquells episodis, personatges i idees que rebutgem, són una cocausa imprescindible per a la nostra existència? Som fruit d'aquella història. Si hagués estat diferent, al gust d'avui, cadascun de nosaltres no existiria. Si estem contents d'existir avui, hem d'assumir (i no pas aplaudir ni exaltar) els fets que van fer possible la trobada fecunda que ens va fer néixer. És possible acceptar que provenim d'uns esdeveniments vergonyosos: cap de nosaltres no és culpable del que va passar abans del nostre engendrament.

Els pobles que no coneixen i assumeixen la pròpia història acaben sent incapaços de construir de manera harmònica aquest present que diuen que anhelan. Són com adolescents que es revoltent contra els seus pares, sense saber que porten en el seu ADN el segell de tots dos. Només si ho accepten, començaran a ser lliures per construir el seu futur.

LETICIA SOBERÓN

Experta en Intel·ligència Col·laborativa

Mons. Luis Argüello, secretari general i portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola

«No es pot fer un judici general a tots els membres de l'Església»

REDACCIÓ

Fotos: CEE

«Hi influiran més les qüestions polítiques que l'interès real per les víctimes dels abusos, de tots els abusos.» Així de contundent es va mostrar Mons. Luis Argüello, secretari general i portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola, en una entrevista concedida al programa *El Matí a Ràdio Estel*, codirigit per Pol Marsà, el 2 de febrer. Mons. Argüello va lamentar que es faci política sobre els abusos a menors i que no s'afronti la problemàtica en la seva globalitat. I sobre el possible viatge del Papa a Espanya, va dir: «Crec que hi ha una possibilitat real que el Papa pugui fer un viatge llampec, i em fa l'efecte que seria només a un indret, potser a Santiago.»

Es fa política sobre la qüestió dels abusos a menors per part de l'Església?

Certament, perquè una comissió al Congrés dels Diputats no és l'àmbit adient per fer una investigació d'aquesta mena, que té altres camins, com el poder judicial. El plantejament mateix de la petició de la comissió d'investigació ja estableix un judici, és a dir, d'alguna manera ja inclou les conclusions quan afirma que l'Església és una institució patriarcal, fosca i que no és un espai segur, cosa que suposa una gran ofensa a tants milers de persones que al llarg dels anys, al si de l'Església, han viscut una vida d'entrega a infants, adolescents i joves. Sens dubte que hi ha hagut comportaments execrables, però no es pot fer un judici general al comportament de tots els membres de l'Església.

Cal abordar el fenomen dels abusos en la seva globalitat?

Si hi hagués una veritable preocupació per les víctimes, es tindria en compte tota la realitat dels abusos a Espanya. Els informes,

des de la mateixa Fiscalia General de l'Estat fins a institucions que es dediquen a l'atenció dels menors, posen de manifest que es tracta d'un problema real del conjunt de la societat espanyola. És més: des d'un punt de vista relatiu, del nombre de persones, el percentatge d'abusos per part de clergues és petit en relació amb la problemàtica general dels abusos a menors a Espanya. A més, es fa creure que l'Església es nega a investigar-ho, quan no és així. L'Església, en el seu conjunt, des del 2002, va fer un gir respecte de la comprensió i la presa de consciència d'aquests assumptes. Progressivament, totes les diòcesis d'arreu del món hem fet passes, canviant les normatives, posant en marxa equips de treball, instituint oficines per a la recepció de denúncies i l'acollida de les víctimes. S'han posat en marxa una pila d'iniciatives que ens permeten dir que l'Església sí que investiga.

Si finalment la comissió es fa realitat i hi són citats membres de l'Església, hi participaran?

«Si hi hagués una veritable preocupació per les víctimes, es tindria en compte tota la realitat dels abusos a Espanya»

«Volem poder exposar d'una forma molt més clara i transparent el resultat del treball que hem fet els últims anys»

Mons. Argüello,
a la seu de la Conferència
Episcopal Espanyola.

D'una banda, hem de veure el que diu l'ordenament jurídic i, de l'altra, posar en relleu el que considerem que són els nostres drets. Però ens trobem en una mena de trampa saducea, perquè si l'Església tingués arguments jurídics per posar alguna dificultat a l'hora de participar en aquesta investigació seria presentat com una negativa absoluta. En qualsevol cas, veurem com es desenvolupen els esdeveniments, si la comissió s'aprova i en quins termes s'aprova, per veure'n el tipus d'obligatorietat i la col·laboració que nosaltres hi podem fer.

Estarien més d'acord amb la creació d'una comissió d'experts independents?

Podria ser, però en tot cas l'Església té el dret de poder participar i dialogar respecte d'aquesta comissió d'experts, els seus objectius i el reconeixement del que l'Església ja ha fet, entre d'altres raons per tal de posar-ho a disposició de qui faci aquesta investigació. Però com que no acceptem un judici general que suposi una desconfiança de to-

ta l'Església, de tota la comunitat cristiana, de tots els responsables eclesials, hem de tenir també la nostra iniciativa, la nostra col·laboració, hem de formar part d'aquesta possible proposta de comissió d'experts.

La Fiscalía General de l'Estat ha demanat a les fiscalies de tot Espanya que li remetin els casos oberts d'abusos. Aquest és el camí adequat?

Aquesta petició seria completa si, al mateix temps, es digués quants casos d'abusos en el conjunt de la societat espanyola estan en tramitació. Cada any, la fiscal general de l'Estat presenta un informe, al principi de l'any judicial, en què es parla del nombre de delictes i, en concret, del d'abusos, sense especificar-ne els autors. Ara sí que es fa una petició especificant-ne els autors però mirant només l'Església, cosa que ens sembla insuficient. Per afavorir la transparència total caldria dir els casos que afecten membres de l'Església però posar-los en relació amb el conjunt de la societat. Ens faria adonar que la problemàtica dels abusos afecta malauradament múltiples sectors de la societat.

Per què l'Església espanyola ha optat perquè cada diòcesi porti la seva investigació, i no s'ha fet de forma general, com per exemple a França?

L'Església espanyola no fa un mode d'investigació estadístic-sociològic com per exemple ha fet la Conferència Episcopal Francesa. Lògicament, davant l'ambient que s'està creant, voldrem poder exposar d'una forma molt més clara i transparent el resultat del treball que les congregacions religioses i les 70 diòcesis que hi ha a Espanya fan en els últims anys. La nostra via, que segueixen altres països com Itàlia, pretén personalitzar la situació, parlar de víctimes i agressors concrets. Hem de tenir en compte que, en bona mesura, són casos ja prescrits penalment, en què fins i tot alguns dels acusats ja han mort. Pertant, la investigació té molt més a veure amb el que puguem fer en el futur, l'acollida a les víctimes, que amb l'anàlisi general estadística-sociològica com és el cas de la investigació francesa, que, d'altra banda, ens durà a conclusions similars, en el sentit que hem de posar en marxa tot el que són protocols de prevenció, cuidar la formació de

les persones que intervenen en la vida de l'Església, col·laborar amb les autoritats civils, fer el possible perquè l'Església sigui el que ja és: un lloc acollidor, hospitalari, segur, en què es practica la proximitat i el desig d'oferir la bona nova a totes les persones que s'hi acosten.

Es plantegen algun canvi de protocol en l'acompanyament a les víctimes?

Tenim la voluntat de millorar constatement els protocols, partint de la premissa que les coses tal com les hem fet en altres èpoques eren manifestament millorables, no es tractava de mirar cap a una altra banda, sinó d'acollir les víctimes i ajudar-les a superar la seva situació. Moltes víctimes que s'han adreçat als bisbes espanyols el que sobretot desitjaven era posar en comunicació el que havien viscut i demanar que aquestes situacions no es repetissin. Per tant, tot el que fem en prevenció, formació i atenció a la cura a les víctimes és prioritari, i volem continuar aprofundint-hi i millorant-ho.

En quin punt es troba la relació entre l'Església espanyola i el Govern d'Espanya?

Mantenim la voluntat i el desig d'una relació de respecte i de col·laboració. Ara bé, la lectura que es va fer del nostre informe sobre les immatriculacions ens ha deixat perplexos.

Quan diu que els va deixar perplexos és perquè no entenen com és que la lectura va ser que l'Església havia actuat incorrectament i que corregia les immatriculacions?

Sí, perquè en la reunió amb el president del Govern i el ministre de la Presidència el tema de les immatriculacions va ocupar poquíssim temps, perquè era un tema ja treballat. Nosaltres vam presentar un voluminós informe en què vam dir que dels 35.000 béns que apareixien a la llista que donava el Govern hi havia 2.500 incidències. De forma prèvia a la reunió, vam acordar una nota de premsa en què s'explicava tot això, i per això ens va sorprendre molt que, estant encara de manera física el president del Govern i el ministre de la Presidència a la seu de la Conferència Episcopal Espanyola, alguns mitjans de comunicació ja eren coneixedors de les dades d'aquest informe i titula-

ven: «L'Església es compromet a tornar mil immobles.» No ens hi podem comprometre quan, tal com diem al informe, no els reconeixem com a nostres.

Quina és la procedència dels béns de l'Església?

A Espanya hi ha 22.000 parròquies, cadascuna amb un temple, una ermita i una casa rectoral. Molts d'aquests béns estan a mans del'Església des d'abans que existís el registre de la propietat, que és de mitjan segle XIX. Són del poble de Déu, formen part del lloc de culte de la comunitat cristiana. També hi ha béns que són fruit de donacions al llarg dels segles.

El cardenal Omella, en la visita ad limina, va renovar la invitació al Papa perquè visiti Santiago i Manresa. Hi ha aquesta possibilitat?

Encara no ho té decidit. En aquest sentit, la porta no està tancada. Jo, després de l'entrevista, el que crec és que hi ha una possibilitat real que el Papa pugui fer un viatge llampec, i em fa l'efecte que seria només a un indret, potser a Santiago, però no podria dir-ho de manera taxativa.

«Hi ha una possibilitat real que el Papa pugui fer un viatge llampec, i em fa l'efecte que seria només a Santiago»

Amb el papa Francesc, durant la recent visita *ad limina* dels bisbes espanyols.

Mn. Antonio Fernàndez Garcia

MN. ALBERT MANICH BOU, DP

Adscrit a la parròquia de Sant Baldiri, Sant Boi de Llobregat

Gràcies a la seva iniciativa, es va instaurar de nou la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat a la parròquia de Sant Baldiri

Sobtadament, com «lladre en la nit», el 12 de gener, la «germana mort» ens arrabassà el nostre rector, Mn. Antonio Fernàndez i Garcia. Nascut a Vilafranca del Penedès el 19 de juliol del 1975, era home de gran capacitat de treball: llicenciat en Ciències Econòmiques i Dret per la UB, en Ciències Eclesiàstiques per la FTC, en Dret Canònic per l'IEC de València i doctor en Dret Canònic per la Pontifícia Universitat Lateranense de Roma. Havia estat ordenat prevere el 22 de juliol de 2006, a la catedral de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat.

Rector de Sant Baldiri des del setembre de 2014, succeint Mn. Lluís Alonso i Càmar (actualment retirat a la Llar Sant Josep), i rector també de la parròquia de Santa Coloma de Cervelló, s'afegia a la seva tasca la de

vicari judicial i jutge de Tribunals Eclesiàstics. Sovint comentava que fer de rector l'ajudava a tenir contacte directe amb la gent. Era un home molt expressiu, de tracte fàcil i proper. De tant en tant recordava l'impacte que li havia causat la seva àvia i la complicitat entre ambdós: li havia fet costat quan va entrar al Seminari i la recordava amb estimació.

D'entre els trets seus més característics, es recorda que mai deia que no quan es tractava de celebrar l'Eucaristia o atendre personalment algú, potser també amb el sagrament de la reconciliació. Acol·lia les expressions de la pietat popular mirant d'integrar-les a la pastoral parroquial i, en la predicació, feia servir normalment exemples per il·lustrar el sentit de les lectures.

En l'exercici de la caritat, com a consiliari de Càritas arxiprestal, va treure tot el profit que es podia del Casal parroquial per posar-lo al seu servei i va adquirir el local on es troba el Rober de Càritas, a més de fer costat a les necessitats de la Llar Sant Josep durant la pandèmia.

Era un home d'empenta: va aconseguir refer la major part de la teulada de l'església parroquial, a més de renovar la instal·lació elèctrica, habilitant espais per recolzar l'activitat dels Pessebristes de Sant Boi.

La seva estimació per Montserrat era ben palesa: acostumava a cantar el *Violai* en acabar l'Eucaristia, i havia fet venir l'Escolania de Montserrat i el P. Abat per presidir l'Eucaristia de la darrera Festa Major i, gràcies a la seva iniciativa, el 20 de novembre passat es va instaurar de nou la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat a la parròquia de Sant Baldiri. Esperava amb molta il·lusió participar en el pelegrinatge a Roma pels 800 anys de la seva fundació... Que ara ja gaudeixi de la presència del Senyor i de la Mare de Déu.

Mossèn Antonio amb el bisbe de Sant Feliu, Agustí Cortés.

Tarragona

El nou espai permet recuperar i posar en valor objectes i elements litúrgics antics

Roda de Berà inaugura el Museu Parroquial

JOAN BORONAT

Roda de Berà

Fotos: Susana Benítez

Recuperar-les i posar-les en valor per ser admirades és la finalitat amb què la parròquia de Sant Bartomeu de Roda de Berà ha rescatat de l'oblit diverses i antigues peces pertanyents al culte i elements litúrgics. D'aquí la creació del Museu Parroquial que ja es pot visitar.

L'espai museístic, que es troba ubicat en una de les sales de la rectoria, va ser inaugurat el 19 de gener passat per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas, amb la participació d'un nombrós públic. El prelat tarragoní va voler agrair aquesta iniciativa de la parròquia «que dignifica i recull elements i objectes, símbols elaborats entre la religiositat i la fe, com a vehicle de transmissió a les noves generacions, que les ha de veure no només com a peces de museu sinó com a signes de fe i esperança per a aquest poble».

Crear aquest petit museu, que compta amb més de 200 peces, neix de la idea compartida entre el rector, Antonio Rodríguez, i els membres del Consell Parroquial: «En el moment de reordenar les dependències de la rectoria, vam trobar moltes peces antigues, salvades de la destrucció de la guerra civil, que estaven emmagatzemades a la parròquia sense donar-los el valor que mereixen», subratlla el mossèn.

En qüestió d'un any, tot aquest llegat ha estat inventariat, netejat i en molts casos restaurat. Són elements d'art sacre i de funció litúrgica guardats i exposats ara a les respectives vitrines gràcies a la col·laboració desinteressada i

l'aportació d'uns quants rodencs.

La col·lecció inclou peces d'orfebreria, com la Custòdia, diferents calzes i copons, així com la Vera Creu, de principis del segle XIX. També es poden veure ornaments utilitzats abans de la reforma litúrgica, amb casulles brodades en relleu, un altar pertanyent a l'època evocada, amb els canelobres, les sacres, imatges, les ares de les relíquies dels sants, amb un sagrari reconstruït, l'antiga pila baptismal, roba de les imatges vestides, missals i llibres del 1700 i 1800, entre altres elements. Destaca una estela funerària dels segles XVI-XVII conservada de l'antic cementiri que hi havia darrere l'església.

Els records de molts rodencs rau en el fet de veure exposades banderes i penons, medalles de confraries com ara les Filles de Maria, de 1940, el tàlem del mateix any o la bandera de Sant Isidre. Entre els objectes curiosos exposats, hi ha un antic motlle per a l'elaboració de les hosties de diferents formats,

ANTONIO RODRÍGUEZ
«Vam trobar moltes peces antigues que estaven emmagatzemades a la parròquia sense donar-los el valor que mereixen»

PERE VIRGILI
«El museu recupera i dignifica una part del patrimoni cultural de casa nostra, amb un valor que va més enllà del fet religiós»

El museu compta amb més de 200 peces exposades.

que ens mostra Josep Maria Nogués, membre del Consell Parroquial, les mans restauradores del qual han contribuït a la recuperació de moltes peces. Algunes es reincorporen a les principals solemnitats religioses de la parròquia. Així mateix, tenen

especial interès alguns fragments d'imatgeria i de l'antic retaule que presidia l'ermita de la Mare de Déu de Berà i la col·lecció de segells de la parròquia, emprats al llarg dels anys.

Per la seva banda, l'alcalde de Roda de Berà, Pere Virgili, ha lloat la creació d'aquest museu «que recupera i dignifica una part del patrimoni cultural de casa nostra, amb un valor que va més enllà de les mateixes creences i del fet religiós» alhora que agraeix la feina feta pels impulsors del projecte.

En un principi el museu estarà obert al públic cada diumenge, després de missa d'onze i també s'hi podrà accedir amb visita concertada per a aquells grups i col·lectius interessats. El rector, Antonio Rodríguez, ha subratllat que el museu parroquial «també s'obre als centres educatius de Roda amb l'objectiu de donar-lo a conèixer entre els estudiants».

La regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Roda de Berà, encapçalada per Teresa Ferré, ha incorporat el museu a la nova guia que s'acaba d'editar, en quatre idiomes, com una més de les visites d'interès cultural a realitzar per la molta gent que sovinteja el municipi durant tot l'any, amb el desig de conèixer llocs com el Museu de la Ràdio i l'Espai Jujol del Centre Cívic la Roca Foradada del Roc de Sant Gaietà, la capella de Mas Carreras, amb ornamentació i obra pictòrica de l'insigne arquitecte modernista Josep Maria Jujol o el monument romà de l'arc de Berà, entre altres.

L'arquebisbe Planellas va inaugurar l'espai, el 19 de gener.

SIGNES D'AVUI

«Moondust» [Pols lunar]

LLUÍS SERRA LLANSANA

lserrall@gmail.com

Moondust [Pols lunar] és el títol del setè episodi de la tercera temporada de la sèrie *The Crown*. El príncep Felip, duc d'Edimburg, marit de la reina Isabel d'Anglaterra, segueix a través de la televisió, amb enorme interès, l'arribada de l'home a la lluna. Els tres astronautes, en la gira posterior per diferents països, visiten Londres i són rebuts per la família reial britànica. El príncep Felip, que a més és pilot d'avió, vol mantenir una entrevista privada amb ells. La reina, desitjosa d'acontegar el seu marit, aconseguir que li dediquin prop d'un quart d'hora. No més, ja que la visita és molt breu. El duc d'Edimburg vol conèixer, més enllà d'aspectes tècnics que l'apassionen, què els va passar pel cap, què van sentir, quan van aconseguir la seva proesa. Per

això, els pregunta: «Què va pensar allà a fora?» Davant d'unes respostes genèriques, concreta més la seva qüestió: «No em refereixo tant a les vistes en aquest sentit sinó més aviat a la perspectiva, la percepció de casa nostra.» La resposta va ser: «Sincerament, no hi havia gaire temps per a això.» El diàleg sona a trivial, intranscendent. Més tard arriba a la conclusió: «Esperava que fossin gegants, déus. En realitat eren tres homes simples (...) Com a astronautes, van donar la talla, però com a persones, són una decepció.»

El sentit de l'existència
sorgeix del cor com a
centre essencial

Emprenem grans projectes, busquem amb ardor l'èxit, estem abocats en mil accions, volem ser bons professionals..., però, què som com a persones? El llibre dels Proverbis (4,23) ens convida a un viatge més apassionant que anar a la lluna, ens proposa un viatge interior: «Sobretot vetlla el fons del cor, que d'allí surt la vida.» La raó de viure i el sentit de l'existència sorgeixen del cor com a centre essencial de cadascú. Quina atenció presteu a la vida interior, a entrar endins, a beure d'aquestes aigües interiors? Les paraules de Jesús ressonen amb força: «Què en treu l'home de guanyar tot el món si perd la vida?» (Mc 8,36). Dag Hammarskjöld va escriure al seu dietari espiritual l'any 1953: «No pas jo, sinó Déu en mi.»

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Aquest papa Francesc ens sorpren sovint. A mi, sens dubte, des del primer dia del seu pontificat. M'agrada molt posar al seu lloc algunes de les paraules que li he sentit a dir o, més aviat, que llegeixo que ha dit.

Ara, quan ens va sorprendre amb la seva manera d'enfocar la sinodalitat, la consulta universal perquè arribi des de qualsevol racó del món, va demostrar una altra vegada que compta amb el poble i hi creu.

D'algunes de les frases que a *La joia de l'Evangeli* ja ens van posar en una òrbita diferent de l'acostumada, no sé si n'hem tret tot el suc.

Ara n'he recordada una que diu molt de la verticalitat que pretén en les consultes sinodals: «L'objectiu d'aquests processos participatius no serà principalment l'organització de

FINESTRA A LA VIDA

La veritat en boca
dels últims

l'Església, sinó el somni missioner d'arribar a tothom» (*Evangelii gaudium*, 31).

I, quan diem a tothom, no ens oblidem dels últims, aquells als quals Jesús tenia per primers. Aquells que ens hem acostumat a veure'ls amb la mà estesa. També en la mateixa carta pastoral deia que «el ramat mateix té olfacte per trobar nous camins» (*Evangelii gaudium*, 31).

Feia temps que un amic meu — amb una història que li va representar molts anys de presó — estava fent una mena de regressió en la seva conducta de rehabilitació. En una conversa, després d'adonar-se del que estava fent, em va sobtar la seva reflexió. Després d'explicar-me per què havia fet aquesta regressió i per què s'havia deixat endur últimament, em va fer una confessió curiosa en un noi que no té cap formació religiosa, ni pasto-

ral, i ni de bon tros espiritual o mística. Perquè el que em va assegurar no es pot entendre de cap altra manera. Els entesos parlarien d'«inhabitació de Déu en nosaltres».

Les seves paraules senzilles ho explicaven així: «Jo sempre parlava amb el Déu que trobo dins meu. I ho havia deixat de fer. Això m'ha fet caure. Ara torno a parlar amb Ell dintre meu i m'ajuda a posar les coses al seu lloc.»

No sé quina explicació hi donaran els teòlegs. Però segur que el meu amic no havia sentit mai les paraules de l'Evangeli: «Qui m'estima, guardà la meua paraula i el meu Pare l'estimarà, vindrem a fer estada en ell» (Jn 14,23).

«El ramat mateix té
olfacte per trobar
nous camins»

«Quan parlem de les coses de l'Esperit, la raó sempre es queda a la porta»

EDUARD BRUFAU

Fotos: Agustí Codinach

Mn. Josep Rius-Camps
a l'ermita de Sant Pere
de Reixac.

Mn. Josep Rius-Camps, patròleg i investigador

Al'ermita de Sant Pere de Rei-xac, on viu des de fa més de quaranta anys, entrevistem el professor Josep Rius-Camps, teòleg, sacerdot i col·laborador de *Catalunya Cristiana*. Expert en patrologia, i amb un domini excel·lent del grec, Mn. Rius-Camps també s'ha dedicat a l'exegesi bíblica consultant els còdexs més antics que ens han arribat del Nou Testament. Des dels seus 88 anys ens parla de la tasca acadèmica que ha dut a terme i comparteix amb els nostres lectors què espera avui de l'Església.

Dotze anys comentant a Catalunya Cristiana l'Evangeli dels diumenges. Què representa per a vostè aquesta col·laboració?

Quan Mn. Jaume Aymar, l'aleshores director, em va proposar d'escriure a *Catalunya Cristiana* el comentari de l'Evangeli dominical, primer no ho vaig veure gens clar. Els dubtes em venien per la meua manera de ser i de treballar i per la mateixa idiosincràsia del setmanari, de caire més informatiu que acadèmic. Tanmateix, per amistat vaig acceptar. Això sí, parlant amb Mn. Aymar vaig posar com a condició que els comentaris els faria a partir de la versió de l'anomenat Còdex Beza, un dels grans i antics còdexs pels quals ens han arribat els evangelis. És un document que trobo interessant perquè considero que és més proper a l'original. A Mn. Aymar li va semblar bé i la veritat és que durant tot aquests temps ningú no m'ha fet mai cap objecció.

El text de l'evangeli que el lector troba a *Catalunya Cristiana*, òbviament, no està tret del Còdex Beza, sinó bàsicament dels còdexs Vaticà i Sinaític, els oficials. Per això, segurament algú deu haver notat que en el meu comentari hi ha alguna cosa que no s'avé ben bé amb el text que es proclama a missa. Aquestes diferències, però, he tingut cura de posar-les en cursiva. He de dir que arran precisament de la meua col·laboració a *Catalunya Cristiana*, he pogut anar aprofundint d'una manera privilegiada en els evangelis.

Fa poc temps ha nascut l'associació Text, que vol donar a conèixer la tasca que vostè ha fet.

Efectivament, ha sorgit d'un grup d'amics, i tenen la idea que a la llarga esdevingui una funda-

Comentant l'Evangeli dominical.

ció. Han pres aquest nom perquè el text, en aquest cas el text bíblic, és la base de l'entitat. Volen donar suport i continuïtat al treball que he fet juntament amb Jenny Read-Heimerdinger, amb qui col·laboro des de fa anys i amb qui sempre he tingut una bona entesa.

Abans de crear-la, algunes de les persones que ara han format l'associació ja m'havien proposat d'enregistrar els articles que escrivia per a *Catalunya Cristiana* i posar-los a l'abast en format digital. I amb el permís del vostre setmanari així ho hem anat fent. A part, l'associació Text acaba de publicar, amb el títol *De Lluc a Teòfil*, un recull dels meus comentaris a *Catalunya Cristiana* corresponents al cicle C, en què es llegeix l'evangeli de Lluc. Tenen previst fer el mateix amb els altres dos cicles, l'A, dedicat a Mateu, i el B, corresponent a Marc. Joan no té cicle litúrgic propi, sinó que el llegim molts diumenges de Quaresma i de Pasqua. Així i tot, l'associació es planteja publicar un quart cicle sobre l'Evangeli de Joan.

Com es va interessar per l'exegesi bíblica?

De formació soc sobretot patròleg. La tesi doctoral la vaig fer sobre Orígenes d'Alexandria, i de fet, durant molts anys, les classes que he estat impartint, tant a Alemanya, com a Roma i a Barcelona han estat sobre els Pares de l'Església. Posteriorment, em vaig anar interessant pels antics còdexs bíblics, contemporanis de molts dels Pares. I he de dir que la col·laboració setmanal a *Catalunya Cristiana* m'ha permès endinsar-me cada vegada més en el món de l'exegesi. Tant és així que fins i tot m'he hagut de trobar amb algunes reticències en el món acadèmic pel fet de ficar-me en temes d'Esclatadura.

I des d'aleshores vostè s'ha centrat sobretot en els evangelis.

Vaig començar per Lluc. Avui ja queda fora de tot dubte que ell és l'autor no només de l'Evangeli, sinó també dels Fets dels Apòstols. Més encara, hem d'admetre que tots dos llibres, que ens han arribat separats, de fet són els dos volums d'una ma-

teixa obra. En el primer se'ns presenta Jesús davant d'Israel, i en el segon es tracta el desenvolupament de la comunitat cristiana.

Amb tot, la tesi que sostenim Jenny Read-Heimerdinger i jo mateix és que l'obra de Lluc no es pot qualificar pròpiament com a evangeli. D'evangelis, estrictament parlant, només n'hi ha dos: Marc i Mateu. Hem de pensar que un evangeli és un anunci de la fe en Jesús adreçat a tota una comunitat. En canvi, el text de Lluc és directament un escrit que s'adreça a una persona en concret, en aquest cas «l'excel·lentíssim Teòfil». Nosaltres hem arribat a la conclusió que es tracta del fill d'Anàs i cunyat de Cai-fàs, el summe sacerdot Teòfil del Temple de Jerusalem entre l'any 37 i el 41. La nostra hipòtesi és que, després de la crisi del judaisme derivada de la destrucció del Temple pels romans, Teòfil consulta el rabí Lluc sobre Jesús, demanant-li si era el Messies d'Israel. L'obra de Lluc és la resposta —positiva— a aquesta pregunta.

I ara, quin tema centra la seva recerca?

Actualment el centre del meu

estudi el constitueix Joan. Com en el cas de Lluc, de Joan he de dir que tampoc no és ben bé un evangeli. En el colofó final l'autor acaba dient: «Aquest és el deixeble que dona testimoni d'aquestes coses i que les ha escrites.» És un escrit, per tant. L'objectiu és explicar el Logos, la Paraula que es presenta en el pròleg. L'autor de l'escrit no vol figurar en el text perquè aquest és un dels defectes de la majoria d'apòstols, que es barallen per veure qui seurà a la dreta i a l'esquerra de Jesús, però que en el moment decisiu reneguen d'ell i el traïxen. En contrast, l'autor es presenta com el deixeble a qui Jesús estimava.

Com ens és presentat Jesús en l'obra de Joan?

Joan Baptista ens el presenta dient: «Heus aquí l'Anyell de Déu, que lleva el pecat del món.» Aquí s'han de destacar dues coses: que Joan es refereixi a Jesús com a Anyell només té sentit en el món jueu. Hem de tenir en compte que en la fe jueva els anyells són sacrificats la vigília de Pasqua i que, quan existia el Temple, el summe sacerdot amb la sang dels anyells perdonava els pecats d'Israel. Doncs bé, l'Evangeli

«La col·laboració a Catalunya Cristiana m'ha permès endinsar-me cada vegada més en el món de l'exegesi»

LUNET
FACILITY SERVICES

Mare Teresa de Calcuta
FUNDACION

**EL BENESTAR SEMPRE
COMENÇA AMB UN SOMRIURE**
- Mare Teresa de Calcuta

lunet.es
comercial@lunet.es · 902 010 977

Un moment de pregària durant una eucaristia.

de Joan és l'únic que situa la mort de Jesús la vigília de Pasqua, i més concretament a l'hora sexta, que és quan s'estan sacrificant els anyells al Temple. Per tant, Joan identifica clarament Jesús amb l'Anyell pasqual degollat. És a dir, presenta Jesús com el Messies, però no el Messies triomfador que esperava la majoria d'Israel, sinó un Messies sofrent.

El segon aspecte interessant de la frase de Joan Baptista és que diu «pecat del món», no pas «pecat d'Israel». Hi ha una voluntat clara d'universalitat, perquè amb Jesús comença una cosa completament nova i oberta. El projecte de Déu sobre Israel s'acaba en el moment que Jesús expira a la creu. La seva mort com a anyell sacrificat té sentit de perdó, però per a tota la humanitat.

Per cert, que Joan és l'únic dels evangelistes que utilitza el terme hebreu Messies, ungit, enlloc de l'equivalent grec, Crist. De fet, en tot el Nou Testament el mot Messies no apareix enlloc més, ni tan sols en les nombroses cartes de sant Pau.

Les dues úniques vegades que apareix és a l'Evangeli de Joan. La primera és en boca de l'apòstol Andreu, quan presenta Jesús al seu germà Simó Pere i li diu: «Hem trobat el Messies.» La segona vegada és la samaritana que fa servir aquesta paraula, i Jesús no té cap problema a identificar-se com el Messies que també esperen els samaritans, perquè vol aplegar totes les tribus d'Israel. Per això havia triat dotze apòstols, com a símbol de les dotze tribus.

La mort de Jesús a la creu en Joan és diferent de la dels altres evangelis.

Sí, i és molt interessant. Jesús no mor sol, sinó que al peu de la creu hi té les dones i el deixeble estimat. Podem entendre les seves darreres paraules com les seves darreres voluntats. Des de la creu Jesús deixa que la seva mare sigui acollida per la comunitat del deixeble estimat. Dels dotze no en diu ni una sola paraula, i aquest és un canvi important. El projecte que tenia no pot tirar endavant, la resta de deixebles l'han abandonat, i abans de morir el projecte recau en el deixeble estimat. Crec que els cristians hauríem d'haver estat més atents al sentit d'aquest

moment.

Com creu que l'hauríem d'entendre?

Les diferents Esglésies, ja sigui la catòlica, les protestants o les ortodoxes, tenen en comú presentar-se com la continuació dels dotze apòstols. Ara bé, seguint el Còdex Beza podem arribar a la conclusió que Jesús ressuscitat refusà restaurar el cercle dels Dotze. No saltres, contra la seva voluntat, hem restaurat el número dotze. La qüestió és quin tipus d'Església volem. Jo m'atreviria a dir que difícilment podem canviar l'Església de dalt a baix, però sí que puc constatar que avui hi ha unes formes noves de cristianisme. Aquests petits grups —que tant poden pertànyer a alguna de les Esglésies com anar per lliure— s'han adonat de quin és el nucli del missatge de Jesús: l'altre. El cristià ha de sortir d'un mateix i anar a trobar l'altre, sigui qui sigui, estimar-lo sense condicions.

Exemples concrets serien salvar i acollir, com fa l'Open Arms, les persones que s'arrisquen a ofegar-se al Mediterrani. Això és Evangeli! O també tenir cura dels malalts durant la pandèmia del Covid, com han fet tants metges i infermeres. Es tracta d'anar a trobar l'altre, no quedar-se tancat sobre un mateix, amb el propi ego, perquè llavors

el Regne de Déu no hi té entrada. Jesús mateix ens ho diu ben clar: «Estimeu-vos els uns als altres com jo us he estimat.» En Jesús tenim el model, el primer home que s'ha aixecat *ell mateix* d'entre els morts.

Quin balanç fa de la seva trajectòria com a investigador?

Al llarg de la meua vida acadèmica sempre he procurat seguir el fil que he anat descobrint, encara que les conclusions que n'extragués no aconseguissin un gran consens. Tinc en compte les crítiques que se'm fan, però no deixo que em condicionin la línia de treball, perquè si no ja no em dedicaria a investigar. Faig unes propostes que crec que poden ser vàlides, i amb això no vull dir que jo tingui la raó. Quan parlem de les coses de l'Esperit, de l'experiència espiritual, la raó sempre es queda a la porta, i això fa difícil arribar a afirmacions totals i definitives. Els humans hem evolucionat fins a arribar a ser molt raonables, però Déu sempre va més enllà. Ell no va fer la creació perquè arribessin uns humans que tinguessin la raó, sinó perquè fóssim fills seus. Als qui el van acollir els va donar la capacitat de ser fills de Déu, com veiem en el pròleg de Joan. Ho podem arribar a ser gràcies a Jesús, el primer humà que ha arribat a ser totalment Déu.

«El cristià ha de sortir d'un mateix i anar a trobar l'altre, sigui qui sigui, estimar-lo sense condicions»

«Sempre he procurat seguir el fil que he anat descobrint, encara que les conclusions no aconseguissin consens»

NOVA WEB
WWW.CATALUNYACRISTIANA.CAT

MÉS ACCESSIBLE
MÉS CONTINGUTS
MÉS FORMATS
MÉS ACTUALITAT

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Comunicació amb les necessitats

Benvolguts i benvolgudes, que l'Església universal té, en permanent vigència, la comunicació de béns i d'idees i el suport mutu és una de les marques pròpies de l'activitat missionera de l'Església. A casa nostra també. Sovint se'ns presenta el paper de missioneres i missioners, persones de casa nostra, que fan realitat aquesta comunicació permanent de la nostra arxidiòcesi amb el món. Avui en voldria destacar una que fa referència al nostre estimat i recordat Mn. Josep Cabayol. Es tracta d'una iniciativa que hem rebut des de la seva parròquia de Rwanda, la de Kampanga, i que em va ser presentada pel bisbe de Ruhengeri, Vincent Harolimana. Es tracta d'obrir un Centre Missioner amb el nom de Josep Cabayol. Em deia el bisbe que la comunitat parroquial de Kampanga va tenir aquesta idea després de la mort de Mn. Cabayol, que la va servir durant catorze anys. La comunitat vol, d'aquesta manera, recordar l'obra missionera «d'aquest pastor incansable», com deia el bisbe Harolimana, tot guardant la seva memòria i, sobretot,

invitant a seguir el testimoniatge de caritat envers el pròxim de Mn. Cabayol, amb la rehabilitació d'un antic edifici per acollir formació, catequesi i els serveis de solidaritat. L'activitat missionera de la nostra arxidiòcesi quedarà inscrita en aquella parròquia d'aïtal forma que l'empremta de la nostra solidaritat restarà en el cor de la gent de Kampanga.

Més enllà de la peculiaritat d'aquesta iniciativa local, en la qual estudiarem com podem fer-nos-hi presents, vull aprofitar aquesta ocasió per a compartir, amb tots vosaltres, la importància de la comunicació permanent entre les Esglésies locals, sobretot en benefici de les més necessitades, com és el cas. Les carències són moltes, socials, personals i a vegades de subsistència.

Precisament avui celebrem la Campanya contra la fam que organitza Mans Unides. És, sens dubte, una altra forma de mostrar aquesta comunicació de béns entre persones, de les quals l'Església n'és, per convicció i per decisió, l'exemple més clar i durador. El lema d'aquest

any és ben colpidor i ens interpel·la directament a cada persona creient i no creient: «La nostra indiferència els condemna a l'oblit.» Se'ns recorden les desigualtats que malauradament caracteritzen el món i que no permeten que tots els éssers humans, filles i fills de Déu, vegin reconeguda i preservada la seva dignitat. I davant les desigualtats no es pot restar indiferent, cal decidir-se per una transformació global que comença per la nostra consciència i la nostra decisió personal, com tants cops ens recorda el papa Francesc.

La campanya anual de Mans Unides ens ha de conscienciar de les necessitats, ens ha de fer sorgir sentiments de solidaritat i, sobretot, ens ha de sumar a les veus que denuncien, no tan sols les situacions concretes de fam que hi ha en el món, sinó per damunt de tot, les causes d'aquesta situació, i aportar el nostre gra de sorra a les solucions. Restar-hi indiferents, encara que costi d'acceptar, és condemnar éssers humans que són iguals en dignitat a nosaltres.

Ben vostre.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Caminem junts amb Mans Unides

No està de més que comencem amb una humil confessió: «La nostra indiferència els condemna a l'oblit.» Aquestes paraules encapçalen la campanya que Mans Unides posa a la nostra consideració fent una crida a la nostra consciència perquè mirem des dels últims, per tal de poder comprendre un món on la desigualtat, la fam i la pobresa continuen sent els reptes que impedeixen més de la meitat de la humanitat viure dignament. *L'oblit* és una nova forma d'exclusió. Per això, el nostre *caminar sinodal* ha de prendre en aquesta ocasió una dimensió nova, *la lluita contra la indiferència*. Passar de llarg, no fixar-se en la realitat de sofriment que ens envolta, no fer cas dels clams que no paren, fer el sord a qui ens agafa de la mà cercant reconeixement, suport, un gest solidari que en reconegui la dignitat humana.

«Caminar junts amb Mans Unides» vol dir viure la decisió de no tancar-se en l'individualisme que aïlla i obrir-se a comptar amb els altres, unint les mans i els cors per una única conquesta, la del reconeixement dels *drets* de cadascú i dels pobles, això sí, amb el compromís dels *deures* que hi corresponen a cadascun d'ells. És inhumà voler avançar deixant els altres tirats a la cuneta de la insolidaritat i de l'oblit. Els responsables de Mans Unides ens diuen que «un estil de vida individualista és còmplice en la generació de pobresa i, sovint, descarrega sobre els pobres la responsabilitat de

la seva condició. Però la pobresa no és fruit del destí, sinó conseqüència de l'egoisme. És decisiu donar vida a processos de desenvolupament en els quals es valorin les capacitats de tot-hom, perquè la complementarietat de les competències i la diversitat de les funcions donen lloc a una participació en comunitat». Podem veure que aquí hi conflueixen els tres grans objectius del Sínode, que són els de l'Església: *comunió, participació, missió*.

«Ajudant i treballant en projectes», dels quals cada any se'ns dona compte del que s'ha realitzat, genera credibilitat i esperança. D'aquesta manera s'intenten eliminar les bretxes que mantenen les comunitats en una situació de pobresa i exclusió. Tradicionalment, d'aquesta campanya s'ha dit que és «contra la fam». El que se'ns demana és construir un món nou, sense fam, com a projecte comú. Després de la pandèmia, amb tantes experiències viscudes, no tot és igual, fa falta ser creatius, imaginant i proposant noves formes de cooperació, nous estils de vida, més sobris, més compartits, més humans. *Caminar junts* —aquesta gran proposta del Sínode— ja demana fer-ne experiència amb fets quotidians, allà on la vida ens demana transformació, canvi, renovació, acompanyament, frescor evangèlica. I si a aquest caminar junts hi afegim les Mans Unides, els nostres cors bategaran a un mateix ritme, el de *l'amor que no condemna ningú a l'oblit*, el de l'amor que no passa mai!

COMENTARI DE LA PARAULA

Benaurances i malaurances

GLORIA MONÉS

Benaurances
 Bienaventuranzas
 Beatitudinis
 Benaventuranzas
 Beatitudes
 Zorionak
 Блаженства
)(㊥ ㊦

Avui iniciem el sermó de la plana. Segons Lluc, Jesús baixa de la muntanya, el lloc de trobament amb Déu, per anar a la plana, lloc d'encontre amb la gent. Les obres i els ensenyaments de Jesús atrauen molts deixebles i una munió d'homes i dones de dins i de fora de Palestina. S'hi acosten per escoltar-lo. I el primer que escolten són les benaurances i les malaurances: un missatge de vida a contracorrent.

Que Lluc subratlli que sigui «ara» quan passen fam o ploren, i que altres van tips i riuen, palesa que Jesús s'interessa pel que està passant en la vida dels seus oients. La pobresa, la fam, la tristesa i l'odi descriuen la situació humana, present i concreta que viuen. Ara bé, als pobres no se'ls anomena feliços per la seva pobresa. Jesús no proposa l'ideal de la pobresa. Jesús els anomena feliços perquè participen del Regne i rebran el cent per u en el cel. Déu, el fonament de la seva felicitat, és qui restablirà la justícia.

Les malaurances tenen un to d'amenaça i d'aflicció. Ser ric, estar satisfet, no tenir preocupacions o tenir bona reputació són privilegis efímers. Jesús els diu de manera irònica que ja han rebut el seu «consol». La literatura sapiencial titlla aquests homes que riuen de necis i estúpids perquè es pensen que viuen en l'èxit i ja no els cal esperar res més. Confien en

aquells que els ensabonen i aflaguen, com feien els governants de l'antic Israel que només s'escoltaven els falsos profetes. Estan molt equivocats. Ells traeixen el missatge de Jesús i construeixen la societat amb valors falsos.

Jesús no pretén justificar la situació dels més desfavorits ni condemnar la dels privilegiats. Més aviat ens assenyala el camí que hem de seguir si volem fer la voluntat del Pare. El que escoltava aquella gent era totalment nou: Déu és al costat dels pobres, dels que sofreixen. Han passat dos mil anys i la situació no ha canviat gaire. Això no ens ha de fer dubtar de la fe, ans tot el contrari, cal perseverar, tenir esperança i seguir endavant. Jesús no va venir a fer les coses que hem de fer nosaltres, sinó a ensenyar-nos el camí. Com dèiem la setmana passada, Jesús ens guia i la nostra responsabilitat és seguir-lo i comprometre'ns.

Els oients sentien que Jesús parlava de dos grups d'homes, però no sabien a quin pertanyien. Preguem perquè sapiguem discernir el nostre camí i treballar per aquest projecte alternatiu de Jesús, un camí d'amor al proïsme, de justícia i llibertat. El camí no és fàcil, Jesús ho va advertir, és exigent, però al mateix temps és engrescador i apassionant.

JAUME BALATEU
 Bibliista

CONSULTORI BÍBLIC

QUIQUE FERNÁNDEZ

Coordinador de Escola d'Animació Bíblica

Per què a l'Antic Testament Déu és reticent a una monarquia per a Israel?

Fa pocs dies, el divendres de la III setmana del temps de durant l'any, es va proclamar a missa la lectura de 2 Samuel 11, en què se'ns narra com el rei David, encapritxat amb Betsabé, esposa del seu general Urias, fa abús del seu poder, comet adulteri i, per tapar el seu pecat, mana posar Urias en primera línia de batalla perquè el matin. Aquest relat, ja de per si, respon bastant a la pregunta que estem tractant, amb actuacions com aquesta i la dels altres reis, com abans Saül o després Salomó, no ens ha d'estranyar sinó que, al contrari, podem entendre millor les raons de Déu.

Si mirem enrere podem trobar a 1 Samuel 8 les raons de Déu per objectar sobre la monarquia. En diàleg amb Samuel, Jahvè li diu: «No et rebutgen pas a tu, sinó que no em volen tenir per rei a mi» (v. 7). És a dir, que el problema no és tant el fet de voler un rei com que es pretengui una autoritat diferent de la de Déu. Rebutjaven Déu com a «rei» i no acceptaven que el seu emissari fos un profeta com Samuel.

Déu sol·licita Samuel que adverteixi a Israel del que els espera confiant el poder a un rei: «Prendrà els vostres fills perquè serveixin en els seus carros de guerra i perquè facin d'escorta davant la seva carrossa (...) Us prendrà les filles com a perfumistes, cuineres i pastisseres (...) Vosaltres mateixos li fareu d'esclaus» (v.11-18). Semblaria que amb aquests motius n'hi hauria prou... però el poble no va voler escoltar Déu.

Déu, tant per boca de Samuel com per boca del seu Fill Jesús, ens indica que el camí no és el poder sinó el servei. Per tant, que hem d'estar atents a no permetre que el poder oprimeixi i, especialment, a no ser nosaltres part dels opressors.

PER A CONSULTES:
 REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge VI de durant l'any

Lectura primera

Jr 17,5-8

Maleït el qui es refia d'un ajut humà; beneït el qui es refia de l'ajut del Senyor

Lectura del llibre de Jeremies:

Això diu el Senyor: Maleït l'home que es refia de l'ajut humà, que busca un home per fer-ne el seu braç dret, mentre el seu cor s'allunya del Senyor. Serà com la pomera de Sòdoma en el desert de l'Aràbia, que no tasta mai un moment de bonança; viu en els indrets xardorosos de l'estepa, en una terra salada que no es pot habitar.

Beneït l'home que es refia de l'ajut del Senyor i troba en el Senyor la seguretat. Serà com un arbre plantat ran de l'aigua que estén les arrels vora el corrent; quan ve l'estiu, ell no té por, i el seu fullatge es manté fresc; en anys de secada no es neguiteja ni deixa de donar fruit.

Al·leluia

Lc 6,23ab

Alegreu-vos i feu festa, perquè la vostra recompensa és gran en el cel.

Salm responsorial

1

Feliç l'home que no es guia pels consells dels injustos, ni va pels camins dels pecadors, ni s'asseu al ròdol burleta dels descreguts.

Estima de cor la llei del Senyor, la repassa meditant-la nit i dia.

R. Feliç l'home que té posada en el Senyor la seva confiança.

Serà com un arbre que arrela vora l'aigua: dona fruit quan n'és el temps i mai no es marceix el seu fullatge, duu a bon terme tot el que empenh.

No serà així la sort dels injustos; seran com la palla escampada pel vent. El Senyor empara els camins dels justos, i el dels culpables, acaba malament.

Lectura segona

1Co 15,12.16-20

Si Crist no hagués ressuscitat, la vostra fe no tindria objecte

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, si prediquem que Crist ha ressuscitat d'entre els morts, com és que entre vosaltres alguns neguen la resurrecció dels morts? Perquè si fos veritat que els morts no ressusciten, tampoc Crist no hauria ressuscitat. I si Crist no hagués ressuscitat, la vostra fe no tindria objecte, encara estariu submergits en els vostres pecats. A més, els qui han mort creient en Crist estarien perduts sense remei. Si l'esperança que tenim posada en Crist no va més enllà d'aquesta vida, som els qui fem més llàstima de tots els homes. Però la veritat és que Crist ha ressuscitat d'entre els morts, el primer d'entre tots els qui han mort.

Evangelí

Lc 6,17.20-26

Feliços els pobres. Ai de vosaltres, els rics

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús amb els deixebles baixà de la muntanya i s'aturà en un indret pla on hi havia molts dels seus seguidors i una gen-

tada del poble que havia vingut de tot el país dels jueus, de Jerusalem i de la costa de Tir i de Sidó. Jesús alçà els ulls i digué mirant els seus deixebles: «Feliços els pobres: el regne de Déu és per a vosaltres. Feliços els qui ara passeu fam: vindrà el dia que sereu saciats. Feliços els qui ara ploreu: vindrà el dia que riureu. Feliços vosaltres quan, per causa del Fill de l'home, la gent us odiarà, us esquivarà, us ofendrà i denigrarà el vostre nom: aquell

dia alegreu-vos i feu festa, perquè la vostra recompensa és gran en el cel; igual feien els seus pares amb els profetes.

Però ai de vosaltres, els rics: ja heu rebut el vostre consol. Ai de vosaltres els qui ara aneu tips: vindrà el dia que passareu fam. Ai de vosaltres, els qui ara rieu: vindrà el dia que us doldreu i plorareu. Ai quan tota la gent parlarà bé de vosaltres: igual feien els seus pares amb els falsos profetes.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

Febrer

13. DIUMENGE

Diumenge VI de durant l'any, Verd.

Lectures: Jeremies 17,5-8 / Salm 1 / 1 Corintis 15,12.16-20 / Lluc 6,17.20-26

SANTORAL: Benigne, prev. i mr.; Gregori II, p.; beat Jordà de Saxònia, prev.; Maura, mr.

14. DILLUNS

Sants Ciril i Metodi (F), Blanc. Lectures: Fets 13,46-49 / Salm 116 / Lluc 10,1-9

SANTORAL: Antoni, mr.; Valentí, prev. i mr.

15. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Jaume 1,12-18 / Salm 93 / Marc 8,14-21

SANTORAL: Claudi de la Colombière, prev.; Faustí i Jovita, mr.; Joan Baptista de la Concepció, prev.

16. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Jaume 1,19-27 / Salm 14 / Marc 8,22-26

SANTORAL: beat Joan de Sant Do-

mènec, mr.; Juliana, vg. i mr.; Porfiri, mr.; beat Simó de Càscia, prev.

17. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Jaume 2,1-9 / Salm 33 / Marc 8,27-33

SANTORAL: Aleix Falconieri, prev. i fund.; Ròmul, mr.; Silví, b.

18. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Jaume 2,14-24.26 / Salm 111 / Marc 8,34-9,1

SANTORAL: Bernadeta Soubirous, vg.; Francesc de Regis Clet, prev. i mr.; Joan de Fièsole, prev.

19. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Jaume 3,1-10 / Salm 11 / Marc 9,2-13

SANTORAL: Conrad de Piacenza, erm.; Gabí, prev. i mr.

El Sant 14 FEBRER

Sants Ciril i Metodi

L'evangelització del nord i l'est d'Europa va ser una tasca de segles i va ser obra tant de l'Església de Roma com de la de Constantinoble. Es considera que els primers que van difondre amb gran èxit el cristianisme entre els pobles eslaus van ser els monjos grecs Ciril (c. 827 – 869) i Metodi (c. 825 – 885).

Aquests dos germans nascuts a Tessalònica, van estudiar i ensenyar filosofia a Constantinoble. Bons coneixedors de les llengües eslaves que es parlaven als Balcans, van ser enviats per l'emperador bizantí a convertir la regió de Moràvia, les actuals Txèquia i Eslovàquia. Per a tal fi van crear un alfabet adaptat a les llengües eslaves (avui conegut com a ciríl·lic) i hi van traduir les Escriptures i molts textos litúrgics. La seva missió va tenir una bona acollida, però alguns bisbes catòlics se'n van malfiar perquè no feien servir el llatí com a llengua litúrgica. Per evitar més suspicàcies, sant Ciril i sant Metodi van anar a visitar el Papa, que els va donar la benedicció per continuar amb la seva obra. Ciril va morir a Roma mateix, però Metodi va tornar a les seves terres de missió, on va predicar la fe cristiana fins a la mort. Tots dos són els patrons de l'ecumenisme i dels pobles eslaus.

Els patrons d'Europa

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell
mossenemili@gmail.com

El proper dilluns 14 de febrer celebrarem sant Ciril, monjo, i sant Metodi, bisbe. Tots dos són patrons d'Europa. Joan Pau II els va proclamar amb la carta apostòlica *Egregiae virtutis* l'any 1980 recordant a tota l'Església les figures i l'activitat apostòlica d'aquests dos sants. També recordava que en el seu paper evangelitzador va ser importantíssim l'ús de l'eslau en la sagrada litúrgia.

Però el primer a ser nomenat patró d'Europa va ser sant Benet de Núrsia l'any 1964. El papa Pau VI el va exaltar amb els títols de missatger de pau, realitzador d'unió, mestre de civilització, i, sobretot, herald de la religió de Crist i fundador de la vida monàstica d'Occident (cf. *Pacis nuntius*).

Davant d'aquest ventall faltava el rostre femení de la santedat. L'any 1999, en virtut de la seva potestat apostòlica, Joan Pau II va establir que santa Brígida de Suècia, santa Caterina de Siena i santa Teresa Beneta de la Creu fossin proclamades copatrones d'Europa concedint tots els honors i privilegis litúrgics com fins llavors havien gaudit els patrons (cf. *Spes aedificandi*).

Santa Brígida de Suècia fou una laica feliçment casada amb un cristià piadós amb qui va tenir vuit fills. Junt amb ell va fundar un petit hospital on assistien freqüentment els malalts. Fou proposada com a patrona d'Europa tant per a aquells que viuen la vocació d'una vida d'especial consagració

com per a aquells que són cridats a les ocupacions de la vida laical en el món i, sobretot, a l'exigent i difícil vocació de formar una vida cristiana.

Santa Caterina de Siena fou incansable en la fermesa de posar solució a molts conflictes que malmetien la societat del seu temps (1347-1380). La seva obra pacificadora va arribar fins a sobirans europeus de l'alçada de Carles V de França, Isabel d'Hongria i Joana de Nàpols. Per a ella, en una societat inspirada en els valors cristians mai podia donar-se un motiu tan greu que prevalgués recórrer a les armes en comptes de a la raó.

Santa Teresa Beneta de la Creu ens introdueix en el cor del segle XX. Tot i les seves arrels jueves va viure una profunda experiència espiritual cristiana. Gràcies a la lectura de les obres de santa Teresa de Jesús i altres grans místics va rebre el sagrament del baptisme i després es decidí per l'opció de la vida contemplativa de l'orde carmelita. Amb tot, no es va desentendre del sofriment del poble jueu i va morir a Auschwitz-Birkenau.

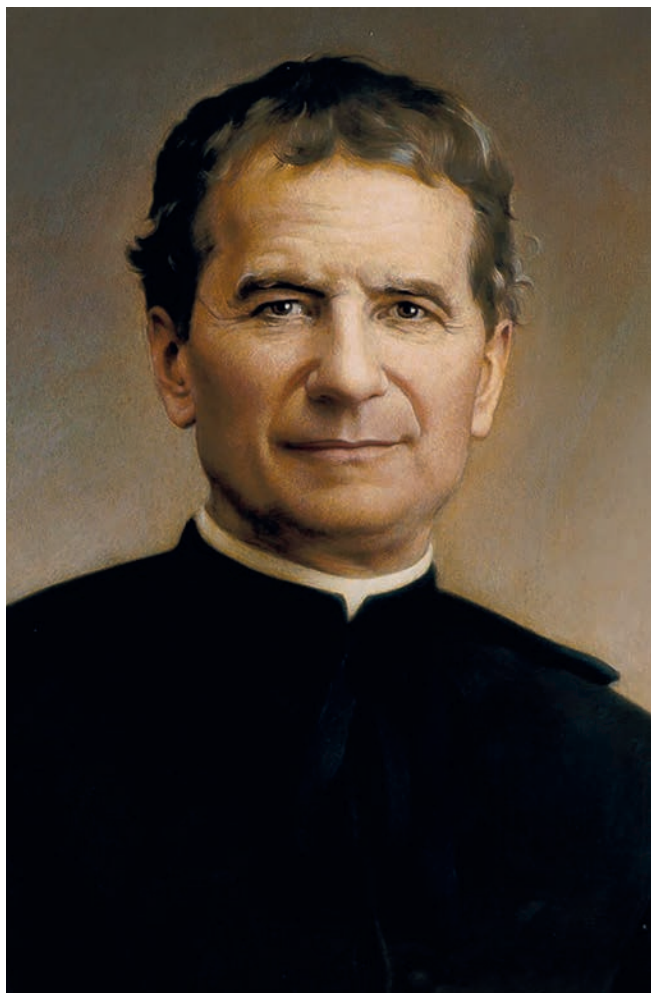
A tots ells, així com a tants altres sants i santes, cal tenir-los ben presents per recordar que Europa no creixi només sota el guiatge dels interessos econòmics. A Europa li cal créixer en esperit, en la línia de la seva millor cultura i història, i aquestes s'expressen en la seva més alta dignitat gràcies a la santedat del seus protagonistes.

El llegat de sant Joan Bosco, una crida a la santedat

JOSEP BALLBÈ I URRIT

Don Bosco mantenia que «l'educació depèn de la formació del cor»

Retrat de Don Bosco, fet per Giuseppe Rollini.

Sant Joan Bosco és un personatge que admiro i tinc com a referent des de ben petit. Em van enamorar molts dels seus valors: l'estil senzill, l'estima a la mainada, l'afecció per l'alegria i la música, el compromís social i l'ajust a criteris d'esforç... La base que vaig rebre als seus centres m'ha obert un munt de portes a la vida. Raó de més per sentir-me obligat a expressar-los el meu agraïment.

«La bona educació és el germen de moltes virtuts.» Heus ací un repete bàsic que marcava el seu apostolat. Es tracta de «fer sempre el bé, mentre tinguis temps». «Sense deixar per demà allò que puguis dur a terme avui. Tal vegada no tinguis la possibilitat de tenir aquest demà.»

No es tracta de ser ampul·lós ni de fer escarafalls. Tot es pot afrontar

des d'un perfil molt més planer, silent i cofoi. Allò que costa tant esdevé una tasca molt més fàcil i, fins i tot, engrescadora. «L'oci ve a ser un vici que n'arrossega molts d'altres... El pitjor enemic és la mandra. Cal combatre-la sense defallir.»

Don Bosco moria el 31 de gener del 1888. Tretze anys abans, havia nascut el gran poeta Antonio Machado, que ens va deixar el 22 de febrer del 1939. Estableixo certs punts de connexió entre les tesis del primer i el nucli dels poemes del segon: «*Todo pasa y todo queda, / pero lo nuestro es*

pasar, / pasar haciendo caminos, / caminos sobre el mar.» Don Bosco deia, si fa no fa, el mateix amb altres mots: «Ànim! Tot passa. Estima la teva feina i mai no deixis de complir el teu deure diari... Una hora guanyada a l'albada és un tresor a la tarda.»

Interpreto el conjunt del seu llegat com una crida a la santedat. «No es tracta de ser bo, sense esguerrar cap ni un dels propis actes. Hem de saber esmenar-nos.» Pot semblar una frase bonica, de cara a la galeria. Amaga, però, l'eix del seu «sistema preventiu». Una mena de full de ruta que fixa les pautes a les aules de l'orde. Al capdavant, Don Bosco mantenia que «l'educació depèn de la formació del cor... I de la sana educació del jovent se'n deriva la felicitat de les nacions». En el marc d'un món tan summament convuls, aquests principis tan elementals poden i han de bastir el corriol per on tothom hauria de deixar-se portar.

En clau eclesial, el Sant Pare actual és argentí, amb ascendència a la companyia dels jesuïtes. Que Déu ens el conservi per molts anys, tenint en compte que ja en té 85! De cara a la seva successió, la meua predilecció passaria pel desig de veure —al seu lloc— un cardenal salesià: Cristóbal López Romero, titular de la diòcesi de Rabat. Vull pensar que, igual com hem vist força canvis en els gairebé nou anys del papa Francesc, tindriem la sort de copsar un rumb i unes pautes amb «segell» salesià en el si de l'Església.

Molt en línia amb l'exemple d'un altre salesià, que fa trenta-sis anys que va arribar a Etiòpia: el pare Alfred Roca, que va ser mestre de novicis d'en Cristóbal al començament de la dècada dels setanta.

Visca sant Joan Bosco! Tant de bo que, dessota el guiatge del seu estendard, faci per projectar-nos un futur més esperançat en clau social. Bona falta que ens fa!

Postals des d'Andalusia

Actuar contra la fam

Novament, un altre any, la Campanya contra la Fam al món, organitzada per Mans Unides. Primer, informar; després, conscienciar; i finalment, actuar. El lema d'enguany colpeja sobre les consciències lliures: «La nostra indiferència els condemna a l'oblit.» Algú, fa anys, denunciava la situació d'un col·lectiu religiós amb aquestes paraules: «Ja ni ens estimem, ni ens odiam, ens desinteressem atterridorament.» Mans Unides ens parla d'«indiferència» que és el més semblant al «desinterès». La fam al món no és ni pot ser un «paisatge més», sinó un clam que ens traspassi l'ànima i ens fereixi en el més profund del cor.

Hi va haver un temps en què se'ns parlava de les fams: «fam de Déu, fam de pa, fam de cultura.» La fam de Déu se centrava en la necessitat imperiosa de culminar els nostres desitjos de felicitat, amb la transcendència i amb la presència d'un Déu fet home que habita entre nosaltres. La fam de pa se'ns presentava amb les fotos més famèliques, més tristes, més impresionants, i amb les dades més rigoroses de les persones que moren materialment de fam. I la fam de cultura buscava ser saciada eliminant l'analfabetisme i oferint-nos raons per a l'esperança, per a la llum, per construir una societat millor per més humana i per més cristiana.

Ara, en aquesta Campanya Contra la Fam, Mans Unides ens demana que «actuem», que no ens quedem amb els braços plegats, «sense sentir ni consentir», indiferents a un drama que afecta especialment el Tercer Món i el Quart Món. «Actuar» és, sobretot, sentir el problema i, de seguida, aportar-hi possibles solucions. La més pràctica és donar una mica de diners per desenvolupar «projectes de vida i de desenvolupament» en tants pobles colpejats pel subdesenvolupament i per la fam. I adonar-se que «la indiferència i l'oblit» també «maten» milers de criatures. Per això, Mans Unides ens convida amb urgència a «actuar».

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Optimisme, primer; preocupació, després

En el número 2209 de *Catalunya Cristiana* del 23 de gener passat va sortir publicada una entrevista a la lingüista M. Carme Junyent per la qual, des d'aquest espai, volem fer arribar una felicitació majúscula tant a l'entrevistadora, Carme Munté Margalef, com a l'entrevistada, la professora Junyent, la qual ens interpel·la a tots a prendre consciència del que representa la llengua per al nostre poble i, alhora, ens parla, amb transparència i preocupació, del seu estat. També ens n'ofereix solucions: «Si per defecte sempre parléssim en català es notaria de seguida en les dades, perquè n'augmentaria l'ús com a llengua habitual.» «L'altra qüestió importantíssima és la transmissió (...). Aquest és el punt clau en la mort d'una llengua, quan arriba un moment en què els pares la deixen de transmetre als fills.» «Hi som a temps», hi afegeix en diferents respostes. Quan en vaig acabar la lectura, em van venir al cap una citació i una actitud. La citació és del Mestre Fabra: «Si falla la llengua, fallarà tot.» L'actitud, de Joan Triadú: «Soc un optimista preocupat.» Doncs això mateix, hem de posar l'optimisme per davant de la preocupació si volem que la llengua tingui futur i si volem que els joves i els nouvinguts se la facin seva.

DAVID PAGÈS I CASSÚ
Girona

El temps és més que or

Ser feliç i gaudir d'un cert benestar consisteix a acceptar prèviament que mai no en podràs ser del tot. El màxim benestar no s'assoleix fent sempre el que un vol, sinó amb

una certa capacitat de renúncia. No és més feliç qui té el que desitja, sinó qui desitja el que té.

Però, cal que invertim temps en com gestionem la nostra vida. Cal obrir la vida, la mirada i el cor al descans, a la natura, a la humanitat. Contemplar el nostre interior, tenir bon cor, confiar en la bondat de l'altre. Buscar espais de silenci per llegir, pregar, pensar, escoltar. Lluitar per ser feliç i lliure, estimant sempre, perquè on no hi ha llibertat no hi pot haver justícia. Les millors coses a la vida són aquelles que es regalen amb l'ànima, es reben amb el cor i s'agraeixen amb un somriure.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL
Vic

Recuperar els valors

Crec que la nostra societat viu cada cop més tancada. Els valors i el respecte que els nostres pares i mares ens van inculcar, als que ja tenim una edat, ja no són utilitzats pel jovent i no entenc aquest passotisme.

Ara hi ha molta interacció a través de les xarxes socials, però el tracte personal ja no es porta. La joventut no parlen entre ells cara a cara o amb una trucada perquè no en saben, només s'envien missatges escrits i imatges. Quina pena!

Ensenyem als nostres joves les pautes que nosaltres vam aprendre: cedir el lloc a qui ho necessita, ser respectuós amb la gent gran, ajudar sense demanar res a canvi... Aquestes petites coses construiran una societat més acollidora.

MARIA GRAU
Valls

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«Església i cultura no es poden donar l'esquena, són indissociables»

Maria Garganté Llanes és Doctora en Història de l'Art

EDUARD BRUFAU

A Catalunya conservem una gran quantitat de patrimoni artístic creat al llarg de molts segles, la major part del qual és religiós. Per aquest motiu, Maria Garganté, professora de la Facultat Antoni Gaudí d'Història de l'Església, Arqueologia i Arts Cristianes, advoca per una col·laboració més estreta entre l'esfera eclesial i la cultural. Experta en barroc català, reivindica que l'art dels segles XVII i XVIII ha configurat el Principat tal com el coneixem avui.

Vostè afirma que l'art barroc és a la base de la configuració de la Catalunya contemporània. En quins elements ho podem notar?

La presència del barroc es posa de manifest en l'estructura urbana de les poblacions. Encara que la majoria són d'origen medieval, s'acaben de configurar als segles XVII i XVIII. Molts dels perfils dels nostres pobles, amb l'església i el campanar, són, doncs, barrocs. A Catalunya hi ha una quantitat ingent d'esglésies d'aquesta època i quan veiem imatges de l'interior d'aquests temples abans de la destrucció del 36, ens adonem que estaven completament farcides de retaules i mobiliari litúrgic barrocs.

També veiem aquesta influència en les festes tradicionals, fins i tot en certes celebracions litúrgiques. Som hereus d'una manera de fer i de relacionar-nos amb el sagrat que ens arriba molt directament de l'època moderna i, concretament, dels segles del barroc.

En canvi, estem més acostumats a creure que Catalunya si hi ha un estil «nacional», aquest és el romànic.

Aquesta és una idea que neix i es formula sobretot durant la Renaixença, a la segona meitat del segle

XIX, influïda per corrents europeus d'arrel romàntica els quals, reivindicant l'origen dels diferents pobles d'Europa, miraven l'edat mitjana com a ideal. Catalunya no és cap excepció; es projecta aquesta mirada cap a l'època medieval perquè es considera que és quan neix la nació catalana. Així es posa el focus en tot un imaginari pirinenc perquè, seguint un tret clarament romàntic, es percebia la muntanya com a element sagrat. Al Pirineu, certament, hi tenim grans construccions romàniques, com ara els monestirs de Santa Maria de Ripoll o Sant Miquel de Cuixà, que es consideren el bressol de la nació. Es tracta d'un imaginari molt potent i que s'ha mantingut gairebé fins a l'actualitat. Per posar un cas, la declaració per part de la Unesco de les esglésies romàniques de la Vall de Boí com a patrimoni mundial, en part beu d'aquesta concepció.

L'arquitectura gòtica, quan arriba a Catalunya, adquireix unes característiques pròpies.

«Som hereus d'una manera de relacionar-nos amb el sagrat que ens arriba dels segles del barroc»

Efectivament, el gòtic català no té tanta abundància de vitralls com el gòtic francès, molt probablement perquè la intensitat de la llum mediterrània no fa necessari haver d'il·luminar tant l'interior de les esglésies. A més, a diferència del gòtic del nord, de línies molt verticals, al Principat aquest estil és molt més horitzontal. D'aquesta manera aconsegueix crear grans espais interiors amples i diàfans, d'un esperit molt funcional. Si el romànic s'identificava amb el naixement de la nació, l'art gòtic s'ha associat amb l'època de l'expansió catalana i de tota la Corona d'Aragó per la Mediterrània. A la ciutat de Barcelona edificis com la catedral, Santa Maria del Mar o la Llotja són bons testimonis d'aquest moment d'esplendor.

Iniciatives com ara Catalonia Sacra posen de manifest un interès creixent pel nostre patrimoni religiós?

Crec que Catalonia Sacra és una iniciativa extraordinària per posar

en relleu la singularitat d'aquest patrimoni religiós, oferint un tipus de guiatges especialitzats que permeten entendre aquest art religiós en la seva globalitat i en el seu context. Per comprendre un retaule no se n'ha d'explicar només la forma i l'estil, sinó també altres aspectes no directament artístics, com ara el paper de les confraries, la devoció popular, etc. Catalonia Sacra contribueix a difondre aquest coneixement que enriqueix culturalment tant els guies que es formen a través dels cursos que s'hi ofereixen com les persones interessades a visitar el patrimoni religiós.

Pel que fa a la conservació i divulgació del patrimoni religiós, hi ha encara terreny per recórrer?

Tenim una quantitat tan ingent de patrimoni religiós que la conservació no sempre és fàcil. Per aquest motiu, són imprescindibles les aliances a tots els nivells, sigui amb les administracions públiques, sigui també amb la societat civil, fent ús de campanyes de mecenatge. Penso que s'ha de ser valent i imaginatiu per intentar fer front al problema de la conservació i, pel que fa a la difusió sempre es podrà fer més, però l'exemple de Catalonia Sacra hi contribueix notablement.

Avui, que la imatge té un paper central en la societat, la via de la bellesa artística pot ser una porta d'accés privilegiat a la fe cristiana?

Jo crec que sí. En aquest sentit

citaria un exemple de molt bona praxi, com són les visites que s'organitzen a l'església de Santa Maria del Pi de Barcelona: no són una successió cronològica de dates o d'informació formal, sinó que intenten que el visitant, sigui quina sigui la seva procedència geogràfica o cultural, faci seus valors i aspectes claus per comprendre què és una església, per què es construeix d'aquella manera, etc. Santa Maria del Pi és un exponent molt clar de la posada en pràctica d'aquesta via de la bellesa.

La Facultat Antoni Gaudí és un exemple de confluència entre Església i cultura. Poden viure separades l'una i l'altra?

Allò desitjable és anar cap a una porositat entre totes dues esferes, perquè són indissociables. Un bon model va ser la commemoració dels 700 anys del Corpus a Barcelona, una celebració que partia de la catedral però que va implicar l'administració pública i la societat civil, amb conferències, exposicions, implicació als barris... Un altre exemple és del patriarcat de Venècia: el seu delegat de patrimoni, Gianmatteo Caputo, arquitecte de formació, va promoure la implicació del patriarcat en la celebració de la Biennal internacional d'art i arquitectura contemporània de la ciutat. L'Església s'hi va implicar cedint espais religiosos per a l'exposició d'obres artístiques. Sovint l'art contemporani sembla de difícil encaix amb el món eclesiàstic, i per això Venècia em sembla un bon exemple de col·laboració en benefici de la societat. És important no donar-se l'esquena.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

El Museu Diocesà de Barcelona organitza l'exposició «Viatge a Orient»

Diàleg amb l'altre

MAC
Barcelona

Convidar a la reflexió sobre l'Orient real i sobre l'Orient que molts artistes (pintors, escriptors...) sovint han idealitzat. Aquest és un dels propòsits fonamentals de l'exposició *Viatge a Orient. De l'imaginari pictòric de Fortuny a les expedicions del pare Ubach*, que es pot visitar al Museu Diocesà de Barcelona i a la sala capítular de la catedral barcelonina fins al proper 22 de maig.

La mostra acull quadres d'autors rellevants dels segles XIX i XX, com ara Marià Fortuny, Joaquim Sorolla, Josep Benlliure, Lluís Masriera, Joaquim Agrasot o Enric Serra i Auqué, així com un vídeo amb fotografies del pare Bonaventura Ubach, erudit monjo benedictí que va viatjar a diferents països del Pròxim Orient entre el 1922 i el 1951, creador del fons arqueològic del monestir de Montserrat.

També s'hi inclouen una primera edició del *Dietari d'un pelegrí a Terra Santa* (1889), de Mn. Jacint Verda-

guer, dedicat al sacerdot i geòleg Jaume Almera, o un braçalet decorat amb aus del paradís (1915-1920), executat per la família de joiers Masriera i que forma part del tresor de la basílica de la Mare de Déu de la Mercè de Barcelona.

«Totes aquestes peces posen a l'abast del visitant les dues cares d'una mateixa moneda. D'una banda, la mirada orientalista de grans mestres de la pintura com Fortuny o Sorolla, i, de l'altra, la mirada documentalista del P. Ubach», va explicar el Dr. J. Óscar Carrascosa, gestor cultural i comissari de l'exposició, durant la presentació de *Viatge a Orient* als mitjans de comunicació.

Mn. Robert Baró, director del Museu Diocesà de Barcelona, va afirmar que «aquestes mirades ens han d'ajudar a aprendre a caminar plegats, tot integrant una pluralitat d'elements identitaris». Segons aquest mateix criteri, Carrascosa va manifestar que cal «un acostament, una admiració i una empatia envers la idiosincràsia oriental, sense oblidar-ne el vessant espiritual, tan important». «Un diàleg a l'altre», va reivindicar.

Entre els quadres presents a la mostra, destaquen *La pregària de l'àrab*, *Marroquins*, *Moro a Tànger* i *Fumador*, de Fortuny, màxim exponent de la pintura orientalista a casa nostra. *Àrab examinant una pistola*, de Sorolla; *Vell d'esquena*, d'Agrasot, i *El músic itinerant*, de Serra i Auqué, són tres olis que poden ser qualificats d'autèntiques obres mestres.

Així mateix, cal fer esment dels diversos retrats d'unes odaliskes a càrrec d'Agrasot, de Sorolla i de Masriera; un magnífic dibuix a tinta d'Antoni Maria Fabrès i Costa, titulat *Àrab amb espingarda*, del 1878, i l'oli sobre tela *El fumador de pipa*, pintat per Manuel Ramírez Ibáñez l'any 1888.

A la mostra hi ha diverses obres mestres.

Agustí Codinach

49

LA RUPTURA DE LA VIDA CONJUGAL pot esdevenir necessària

La història ens ha ensenyat que, malgrat tots els bons consells i advertiments, alguns esposos han arribat a una situació límit i han optat per la ruptura, amb totes les conseqüències.

És molt lamentable que sigui així, però cal que ho reconeguem humilment perquè aquesta és una de les nostres limitacions. El papa Francesc ho ha admès:

«En alguns casos extrems [...], la separació dels esposos és inevitable. De vegades pot arribar a ser fins i tot moralment necessària, quan precisament es tracta d'alliberar el cònjuge més dèbil, o bé els fills petits, de les ferides més greus causades per la prepotència i la violència, la humiliació i l'explotació, el menyspreu i la indiferència.

Fins i tot en aquests casos, “la separació ha de ser considerada un recurs extrem, després que tots els altres intents raonables de reconciliació hagin estat inútils” (*Familiaris Consortio*, 83)» (AL 241).

Cal que siguem molt curosos en l'ús de les paraules. En tots aquests casos, Francesc ha parlat de ‘separació’, no de ‘divorci’.

No obstant això, ens cal reconèixer que, de vegades, no és gens fàcil prendre les decisions oportunes en vista de situacions greus que les fan necessàries.

«Els Pares sinodals van indicar que un *discerniment* particular és indispensable per acompanyar pastoralment els ‘separats’, els ‘divorciats’ i els ‘abandonats’» (AL 242).

Es tracta de *tres situacions distintes*. La necessària distinció té relació amb el tipus de *matrimoni* del qual parlem i amb el significat estricte de la paraula *divorci*, que consisteix en la *dissolució legal d'un matrimoni civil*.

A aquests efectes podem considerar dos tipus de matrimonis: el *matrimoni canònic*, que s'ha celebrat en el si de l'Església i té caràcter sacramental, i el *matrimoni civil*, celebrat davant l'autoritat civil. Vegeu la NOTA.

Un detall especialment rellevant en l'actualitat: Francesc no dedica ni una línia a la lamentació o a la queixa pel fet d'una separació o d'un divorci, sinó que de seguida al·ludeix a la necessitat de valorar el dolor dels qui han sofert injustament la separació, el divorci o l'abandonament, i d'acollir-los cordialment, sigui quin sigui el motiu que pot haver provocat aquesta situació (cf. AL 242).

Més endavant, en aquest mateix capítol sisè de l'exhortació **Amoris Laetitia**, tindrem l'oportunitat de recordar com Francesc planteja algunes **situacions complexes** que requereixen una atenció especial, sobretot aquelles que afecten més directament els fills: la realitat dels divorciats que han iniciat una *nova unió* (AL 243), la declaració de *nul·litat* d'alguns matrimonis (AL 244), les conseqüències de la *separació* o del *divorci* en els fills (AL 245-246), la situació dels *matrimonis mixtos* (AL 247), els matrimonis entre persones amb *disparitat de culte* (AL 248), les *unions homosexuals* (AL 251) i les *famílies monoparentals* (AL 252).

NOTA

— El *matrimoni canònic*, que alhora és sacrament, és la unió d'un home i una dona d'acord amb la legislació de l'Església catòlica (Codi de Dret Canònic); és *indissoluble* i, per això, no admet el *divorci*. En aquest cas, la ruptura de la vida conjugal dona lloc a la *separació* dels cònjuges; aquests no poden contraure un segon *matrimoni canònic* a causa de la *indissolubilitat* del primer.

— El *matrimoni civil* és la unió de dues persones d'acord amb la llei civil i davant d'una autoritat civil; *no és indissoluble* i, per això, admet el *divorci*. El divorci és necessari per als cònjuges que desitgin contraure un segon *matrimoni civil*.

En alguns països, el *matrimoni canònic* és reconegut per les autoritats civils i causa els mateixos efectes que el *matrimoni civil*. Els cònjuges que se separen havent contret el *matrimoni canònic* necessiten gestionar el *divorci* del corresponent primer *matrimoni civil* si volen contraure un segon *matrimoni civil*.

Aquest és el motiu pel qual sovint s'al·ludeix a les *persones divorciades* com si haguessin 'dissolt' el *matrimoni canònic* contret prèviament; en realitat, no és pas així, perquè es tracta d'un matrimoni *indissoluble*.

Si un matrimoni canònic fos declarat nul, és a dir, inexistent, res no impediria que cadascun dels cònjuges contragués un matrimoni vàlid, tant canònic com civil (cf. AL 244).

- Quines coses noves has après, pel fet de precisar una mica la terminologia relativa al matrimoni?
- Coneixes persones que no tenen idees clares pel que fa al cas? Has pensat com pots ajudar-les?

Aquest telescopi s'ha posat en òrbita per observar el cosmos de manera òptima.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El gran nou telescopi espacial James Webb

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Es va enlairar a l'espai el 25 de desembre passat. És un telescopi el doble de gran que el famós Hubble, el qual, des del 1990, ha estat prenent vistes i descobrint moltes estructures còsmiques, però després de més de trenta anys ja no té gaires més possibilitats. La base d'aquest James Webb fa 22 metres per 12 d'ample (només eren 13 metres els del llarg del Hubble) i el seu mirall —per la seva grandària, no va poder ser construït d'una sola peça— consta de 18 segments hexagonals amb un diàmetre total de 6,5 metres (el Hubble el tenia de 2,4 m).

Aquest telescopi és fruit de la col·laboració de l'Agència Espacial Nord-americana (NASA), l'Europea (ESA) i la del Canadà (CSA), amb la participació de quinze països més. Són milers els científics de més de 300 universitats que hi han aportat la seva. El projecte començà ja a realitzar-se el 1996 i es calcula que ha costat uns 10.000 milions de dòlars i 40 milions d'hores de feina.

I per què per observar bé el cosmos s'ha de posar en òrbita el telescopi? Molt senzill, perquè l'atmosfera terrestre és un gros obstacle per a

una visió ben nítida. A més, absorbeix o deforma certes radiacions que ja no pot captar com cal un telescopi terrestre. Aquesta nitidesa que així s'obté permet albirar objectes llunyànissims i, és clar, veure objectes llunyans és viatjar en el temps. Si estan a milions d'anys llum de distància, la llum que ens n'arriba ens diu com eren fa milions d'anys. Sembla segur que el Webb ens facilitarà veure com eren objectes de «només» 300 milions d'anys després del Big Bang inicial (que, com sabeu, va esdevenir fa uns 13.700 milions d'anys), albirant astres molt més allunyats dels que aconseguia captar el Hubble i que mai no havia pogut veure ningú. A més, la nitidesa de visió dels objectes pròxims també facilitarà el progrés del seu coneixement, fins i tot podrem observar detalls en planetes que no són del nostre sistema solar.

I què hi podem dir, nosaltres, a tot això? Que ens alegrem del progrés científic que se n'obtindrà. Però també creiem que ha estat una despesa molt gran la que ha ocasionat, cosa que fa pensar davant de les necessitats amb què es troben tants habitants del nostre planeta...

TRADICIONS REMEIERES

La carbassa

El temps hivernal és una època molt adient per cuinar la carbassa, ja sigui menjada en una sopa ben cremosa, ja sigui ingerida en forma de pastissets. La carbassa és oriünda d'Amèrica i presenta nombroses varietats, essent molt apreciades en la cuina catalana aquelles que són collides a la tardor i a l'hivern. Són unes hortalisses que gaudeixen de nombroses propietats vitamíniques i digestives i, a més, són d'un preu molt assequible al mercat.

Amb una carbassa mitjana es pot guisar un àpat excel·lent si, després de pelar-la bé, es talla a trossos ben menuts i «que hauràs de salpebrar i barrejar amb ceba picada i amb porros picats; després ho poses tot en una cassola on, a foc lent, has d'haver sofregit força ceba i afegint una mica de brou de verdures, ho deixes coure durant mitja hora fins que la carbassa s'hagi estovat, i sortint del foc ja ho tindràs llest per dur-ho a taula» (*Cuinar en temps de crisi*, 14). Si es vol, es pot reforçar aquesta sopa de carbassa afegint-hi alguns bolets assecats o confitats.

Un bon complement alimentari en la dieta del temps hivernal és introduir

la carbassa a les postres com a pastís. Aquest pastís s'elabora amb pasta de carbassa, rovells d'ou, farina, una mica de llevat, sucre de canya, un tros de canyella, la pela d'una taronja i d'una llimona ben ratllades, oli d'oliva i un bon grapat de nous trossejades per afegir a la pasta. Al forn hi ha de romandre fins que estigui ben cuita i al seu punt, i hom la podrà menjar quan s'hagi refredat una mica. La carbassa, amb la seva dolçor natural, gaudeix de nombroses i beneficioses propietats, essent especialment beneficiosa per a la salut del pàncrees i per prevenir possibles problemes cardiovasculars.

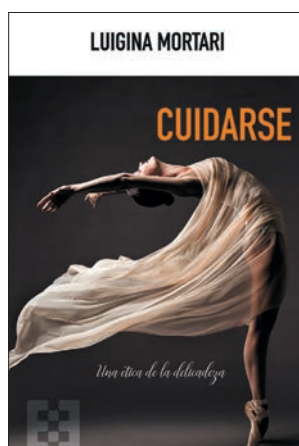
Les carbasses podem preparar-les de moltes maneres: bullida, estofada, en escudella, en consomé, en forma de pastissets... Però quan a pagès servien escudella de carbassa al jove que, acompanyat de la seva família, acudia a demanar la mà d'una pubilla casadora, volia dir, sense paraules, que rebutjaven la proposta. D'ací l'expressió, o dita popular, «donar carbassa» o «rebre carbassa»... A l'article vinent us vull parlar, si a Déu plau, de les nombroses propietats digestives de la pela de poma.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

És una hortalissa que gaudeix de nombroses propietats vitamíniques i digestives.

LUIGINA MORTARI

Cuidarse

Ediciones Encuentro, 2022,
219 pàg.

La cura és la qualitat essencial de la condició humana i conforma la manera pròpia d'estar aquí i ara. L'autora reflexiona sobre l'art d'existir, entès com la capacitat de donar sentit al temps i de portar una vida autèntica a partir del coneixement de la pròpia interioritat, cosa que només es pot aconseguir afrontant el món exterior.

JOSÉ LUIS CANELO GARCÍA

Amamos a Dios sin saberlo

Fonte-Monte Carmelo, 2021,
219 pàg.

El títol d'aquest llibre és un pensament de sant Agustí (354-430) que expressa l'ésser ontològic del cor humà, l'essència del qual és estimar. Tothom qui estima, afirma, estima Déu, en sigui conscient o no, perquè estimar una persona és desitjar-li que visqui sempre, anhel que només Déu pot garantir.

Llibres més
venuts el mes
de GENER

RAFAEL ALLEPUZ

Persones i treball
Editorial Claret

JORDI PIGEM

Pandèmia i postveritat
Fragmenta Editorial

ÀNGEL RODRÍGUEZ VILAGRAN

365 dies amb Maria
Editorial Claret

+claret

JOSEP PERICOT

Un temps fidel

Grama-Pagès Editors, 2021,
219 pàg.

El protagonista, nascut a la fi de la Guerra Civil espanyola en el si d'una família catalana de classe mitjana, es veu condicionat per l'entorn familiar i social, sense per això renunciar al compromís d'afrontar un esdevenidor desconegut. Una sensibilitat que és la veu d'una particular crònica del temps que li ha tocat viure.

JANE GOODALL DOUGLAS ABRAMS

El libro de la esperanza
Paidós, 2022, 270 pàg.

Jane Goodall s'inspira en la saviesa de tota una vida dedicada a la naturalesa per ensenyar-nos a trobar la força necessària davant la crisi climàtica i ens explica per què conserva l'esperança en el món natural i en la humanitat. Més que en cap altra època, el món necessita un manifest per a l'esperança.

CRÍTICA DE CINE

JOSAN MONTULL

Salesià

Coreografia d'un barri

La història és una versió moderna de *Romeu i Julieta*. Al West Side de Nova York, un barri marginal, el 1950, dues bandes de carrer es disputen l'hegemonia: els *sharks*, porto-riquenys i els *jets*, d'ascendència europea. El cap dels primers és Bernardo, que viu amb la seva promesa Anita i la seva germana Maria, que acaba d'arribar a Nova York. Una nit, en un ball, coincideixen tots dos grups, Maria i Tony (cadascun d'una banda) s'enamoren bojament i es desencadena una violenta baralla en la qual moren diferents nois.

Som davant d'un *remake* de la pel·lícula del mateix títol del 1961 dirigida per Robert Wise. Spielberg roda magistralment aquesta nova versió. En un bonic pla seqüència, el film comença descrivint detalladament com és el West Side. La càmera va baixant i mostra un barri pobre, en remodelació, on les grues enderroquen les cases per fer-hi una zona més luxosa. La càmera enfoca els jets que fan del carrer el seu territori fins que apareixen els llatins que disputen a la vegada metres d'aquest barri ruïnós. L'enfrontament està servit fins que els policies, tolerants i pacients, apareixen per apaivagar els ànims.

La ruïna del barri és semblant a la ruïna moral dels nois. Amb poques expectatives de futur, la seva diversió favorita són les baralles amb els diferents. Tots tenen alguna cosa en comú, són pobres i marginats, però

l'agressivitat amb el diferent dona sentit a vides buides. Lògicament, quan sorgeix l'amor interracial, esclata el desconcert perquè l'amor dinamita el sentit de la vida que fins aleshores tenen els joves.

La història està explicada amb una agilitat tremenda. Els números musicals són vibrants i vigorosos. El veterà director col·loca la càmera enmig dels ballarins i les coreografies tenen així una força extraordinària, amb una posada en escena enlluernadora. El carrer es converteix en un lloc on el ball esclata amb força i implica els vianants, algunes vegades nens, a participar-hi. La fotografia i el tractament del color són magistralment.

A diferència de l'obra de Wise, els mateixos actors i actrius canten amb la seva veu i no són doblats en cap moment, cosa que atorga a l'obra més veracitat. Spielberg es permet homenatjar el film predecessor incloent en el repartiment una de les actrius que hi va intervenir fa 60 anys, Rita Moreno. Actualment, té 90 anys.

La banda sonora de Bernstein és una obra mestra. Malgrat els anys, les notes i les cançons són conegudes per tothom i formen part del nostre patrimoni sonor.

Cinema cent per cent. Amb una potència visual i dramàtica excel·lent. Spielberg no podia defraudar i amb aquesta revisió d'un clàssic ha fet un altre clàssic. Aquest *West Side Story* és, així, un film inoblidable.

AMB BON HUMOR

HEM DE SER ICONES DE LA REALITAT
TRANSCENDIDA PER SABER VEURE LLUM
EN LA MATÈRIA, CITES ORANTS DAVANT
EL PÀBUL DEL TEMPEPER QUE PORTA SE-
GUICI IMPREDICTIBLE PER DESENVOLUPAR
LA NOSTRA FE

WEST SIDE STORY

DIRECTOR: Steven Spielberg
INTÈRPRETS: Rachel Zegler,
Ansel Elgort, David Alvarez,
Ariana DeBose, Rita Moreno,
entre altres
MÚSICA: Leonard Bernstein
Musical
Estats Units
156 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

Figura clau de la nostra història

JORDI MANENT (coord.)
El monjo, l'historiador i l'editor
Homenatge a Josep Massot i Muntaner
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2021, 565 pàg.

Quan tens a les mans un volum com aquest, i un petit espai per parlar-ne, has de fer filigranes o només apuntar-ne alguna cosa que convidi a la lectura.

M'he agafat, sobretot, a voler saber d'on sortia l'empenta, en una sola persona, que no pot tenir, com a humà, el do de la ubiqüitat, per atendre tants fronts i fer-ho bé.

Diu Albert Manent, al seu capítol del llibre, que el P. Massot «procedeix d'una nissaga molt vinculada a la lectura (...) Els anys quaranta acolliren a casa seva lectures i tertúlies, d'amagat i en català...». Per tant, aquí ja tenim un principi bàsic de la seva formació. També Manent fa un dibuix del personatge que és vigent encara: «Feia ja el posat de sempre: cara rodona, somriure suau i lleugerament irònic, rigor en els plantejaments intel·lectuals, dolçor en el tracte, bon humor, severitat amb els errors científics...»

I tenim un fet meritori que també ressalta Manent: «Massot ha trencat molts tabús i ha fet parlar moltes llengües, atemorides encara pels terribles fets de la guerra civil.»

Aquí anava. Agafeu el llibre en moments de calma i ganes de saber moltes coses de la nostra íntima, trista, però també esperançadora història, perquè en aquest llibre hi parlen moltes veus i, a més de conèixer el personatge que en fa de pal de paller, sabreu o reviuireu molts fets del que passava al vostre entorn, per mitjà de les veus que en van ser protagonistes.

No tinc més espai i del que es tracta és que aneu a cercar el llibre i, glop a glop, gaudiu d'una obra que ve a ser un resum de l'activisme cultural del nostre país. Gràcies P. Massot, us ben mereixeu aquest petit homenatge, que ens ajudarà a apreciar més la cultura per mitjà de la nostra llengua.

RAUXA

És Europa (i II)

El lligam que tenim amb l'est del continent és més fort del que solem creure, i com una corretja de transmissió la inestabilitat en aquells països tard o d'hora ens acaba arribant. En l'enrevessada situació actual fins i tot condiciona perillosament la política de tota la UE. Alhora, la capacitat d'influència de l'oest d'Europa sobre l'oriental és molt més menor del que voldríem. Esperàriem que el sentiment antirus tan arrelat en societats com ara la polonesa fes automàticament d'aquells països uns partidaris aferrissats del nostre model occidental, però comprovem amb amargor que no és pas així: més aviat l'animadversió cap a l'oest no fa més que créixer. Ens hauríem de plantejar seriosament per què el nostre model occidental, al qual nosaltres no veiem grans defectes, a ells els provoca rebuig.

Les terres de l'est del continent també són Europa: els habitants de Cracòvia, Odessa, Bucarest o Sarajevo no són menys europeus que els de Munic, Milà, Lió o Barcelona. Sobre això no hi pot haver cap mena de dubte. Que la seva manera de ser europeus sigui diferent de la nostra, en cap cas no la pot invalidar. El problema apareix quan aquests dos models culturals es perceben mútuament com a incompatibles, i aquest és l'error del nacionalisme identitari i bel·ligerant que exhibeixen amb altivesa els governs de Varsòvia i Budapest. Els europeus, uns i altres, no ens podem permetre el luxe de fer de les diferències culturals una font de conflicte. L'entesa és necessària i urgent si no volem que un tercer se n'aprofiti i furgui en la ferida fins a fer-la sagnar.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

SET DIUMENGES DE SANT JOSEP

El **diumenge 13 de febrer**, al santuari de Sant Josep de la Muntanya de Barcelona, a les 10.00, eucaristia (català); a les 11.00, dolors i goigs de sant Josep, predicats per Mn. Pere Montagut; a les 12.00, eucaristia (castellà); a les 13.00, activitat cultural; a les 19.30, eucaristia (castellà).

PARES TEATINS

El **diumenge 13 de febrer**, a les 17.30, concert de piano de Marta Puig a favor de la Fundació Mirada d'Esperança. Església de Sant Gaietà, c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dimarts 15 de febrer** comença l'aula virtual *Una teologia agenollada i indignada* amb Javier Vitoria; els **dijous del 17 de febrer al 7 d'abril**, a les 9.30, seminari *El pròleg de l'evangelí de Joan* amb Oriol Tuñí (www.cristianismeijusticia.net).

EFFATHÀ

El **dimecres 16 de febrer**, a les 18.00, dins del curs *Coneixement de Catalunya i espiritualitat*, Jaume Fontbona parla sobre *L'Església: una llarga i variada història*. Inscripcions: www.cristiansdebase.cat/formulari-de-matricula-curs-de-coneixement-de-catalunya-i-espiritualitat.

CATEDRAL DE BARCELONA

El **dimecres 16 de febrer**, a les 20.00, concert d'orgue amb Loreto F. Imaz.

PRESENTACIÓ DE LLIBRE

El **dijous 17 de febrer**, a les 18.00, presentació del llibre *En la teva llum, en tu luz* de David Jou i sor Isaura a càrrec de Rosa M. Prat al monestir de Pedralbes de Barcelona.

INTERIORITAT

El **dijous 17 de febrer**, a les 19.00, xerrada en línia amb M. José Mariño sobre *A l'encontre de la bellesa*. Inscripcions: www.espainterioritatpalau.com.

PREGÀRIA

El **dijous 17 de febrer**, a les 19.00, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco (pepe.alaman@salesians.cat).

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 20 de febrer**, a les 18.00, conferència de la Gna. Griselda Cos *El Tu diví de la pregària cristiana*. Més informació: griseladacosboada@gmail.com.

PARRÒQUIA VERGE DE LA PAU

Els **dijous de febrer i març**, a les 19.00, curs *ODS Joves emprenedors* (per a adolescents de 14 a 18 anys). Coordina: Ricard Casadesús (lapau.ods2030@gmail.com).

Sant Feliu de Llobregat

CATEQUESI

El **dilluns 14 de febrer**, a les 19.00, Mn. Joan Peñafiel imparteix una catequesi sobre *Com llegir textos bíblics de manera que ens ajudin en la vida de fe i en la pregària* a la parròquia de Sant Josep Obrer de Sant Boi de Llobregat.

Tarragona

MÚSICA LITÚRGICA

El **dijous 17 de febrer**, a les 19.00, conferència de Mn. Joan Baburés sobre *La música litúrgica del Vaticà II* al Centre Tarraconense El Seminari de Tarragona.

ORDENACIÓ

El **diumenge 20 de febrer**, a les 17.00, ordenació diaconal del seminarista Damià Tarragó a la parròquia de l'Assumpció d'Alcover.

PREGUEM PER

LES INTENCIONS DEL PAPA

Per les dones religioses i consagrades, agraïm-ne la missió i valentia

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

 Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Jaume Balateu, Pilarín Bayés, Joan Boronat, Agustí Borrell, Pilar Casals, Jaume Castro, Agustí Codinach, Pere Fàbregues, Antonio Gil, Joan Guiteras, Albert Manich, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Josan Montull, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quíque, Francesc Riu, Lluís Serra, Valentí Serra, Leticia Soberón, Sebastià Taltavull, Emili Villegas, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014

BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malsosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ MARGALEF

Braval és una entitat que a través del voluntariat ofereix suport socioeducatiu als joves del Raval de Barcelona des del 1998, alhora que és un fòrum de reflexió sobre la migració. El seu president, el pedagog Josep Masabeu, exposa en un llibre, *Claves de éxito para el ascensor social*, els coneixements adquirits al llarg de 15 anys en 117 Converses sobre Immigració. Editat per Fundació Raval Solidari i la col·laboració de Fundació la Caixa, s'ha publicat en paper i també en línia en obert al web de Braval.

Quins són els punts clau en què pivota el treball de Braval a favor dels joves immigrants?

Els nois s'acosten a Braval, majoritàriament, perquè volen jugar a futbol o bàsquet. L'esport col·lectiu és el mitjà de què ens servim per facilitar la convivència entre persones de diverses procedències i és el recurs per motivar-les a estudiar i assumir les pautes de comportament de la nostra societat. Es forma un sol «paquet» entre el Programa Esportiu Multiètnic i el Programa l@l de millora personal; alhora que els ajudem a conèixer i assumir la realitat del nostre país. Sobre aquesta base s'han estructurat els altres programes més instructius (Llengua Bàsica, Ocupacional i Talent Jove), més lúdics (Torneig de Primavera, Casal i Combinat d'Estiu) i la resta d'activitats. Així mateix, es desenvolupen l'Escola de Famílies, el programa de Foment del Voluntariat i les Converses sobre Immigració. El fil conductor de Braval és la connexió entre cadascun dels participants amb un voluntari, que es converteix en el seu referent i, amb el temps, en un amic.

Quina és la importància de les 117 Converses sobre Immigració, que Núria Gispert va ajudar a impulsar?

A les 117 converses mantingudes entre 2005 i 2020, hi han participat 600 experts procedents de diversos àmbits culturals, professionals i ideològics: empresaris, mitjans

Josep Masabeu, president de Braval

«Barregem joves de diferents orígens en projectes col·lectius»

de comunicació, polítics, institucions assistencials, món educatiu, confessions religioses, administracions públiques i societat civil. Un dels puntals va ser la Núria Gispert, una persona excepcional que va dedicar la vida a lluitar per una societat més justa. Directora de Càritas diocesana, presidenta de Càritas espanyola, i regidora de l'Ajuntament de Barcelona, era membre del comitè organitzador de les Converses. Sempre va donar suport a Braval, i s'hi va implicar especialment a partir de la seva jubilació el 2005 i fins a la seva mort, el setembre de l'any 2020. El darrer escrit de la seva vida és el pròleg d'aquest llibre.

Fruit d'aquestes converses s'ha presentat el llibre *Claves de éxito para el ascensor social*. Quines són?

Hem recollit les aportacions dels participants en les Conver-

ses. En 15 anys s'ha parlat de més de vuitanta aspectes que es poden englobar en aquests grans àmbits: els fluxos migratoris, la regularització, la feina, la vida dels immigrants, els aspectes problemàtics de la immigració, la situació dels països d'origen, l'educació i la formació laboral, la religió, el món islàmic, l'acció dels serveis socials i les institucions assistencials.

Com afavorir la integració plena de la immigració?

A Braval ens ha donat un gran resultat actuar amb aquests paràmetres: barrejar els joves de diferents orígens en projectes col·lectius (esportius, culturals, etc.); potenciar les seves capacitats, ja que l'immigrant té un potencial superior al que es considera; no organitzar coses «per a immigrants», sinó que facin el que fan els altres; i aprofitar la força del voluntariat, que facilita la relació interpersonal.

LA NOSTRA INDIFERÈNCIA ELS CONDEMNA A L'OBLIT

CONTRA LA FAM, ACTUA

900 811 888
% bizum **33439**
mansunides.org